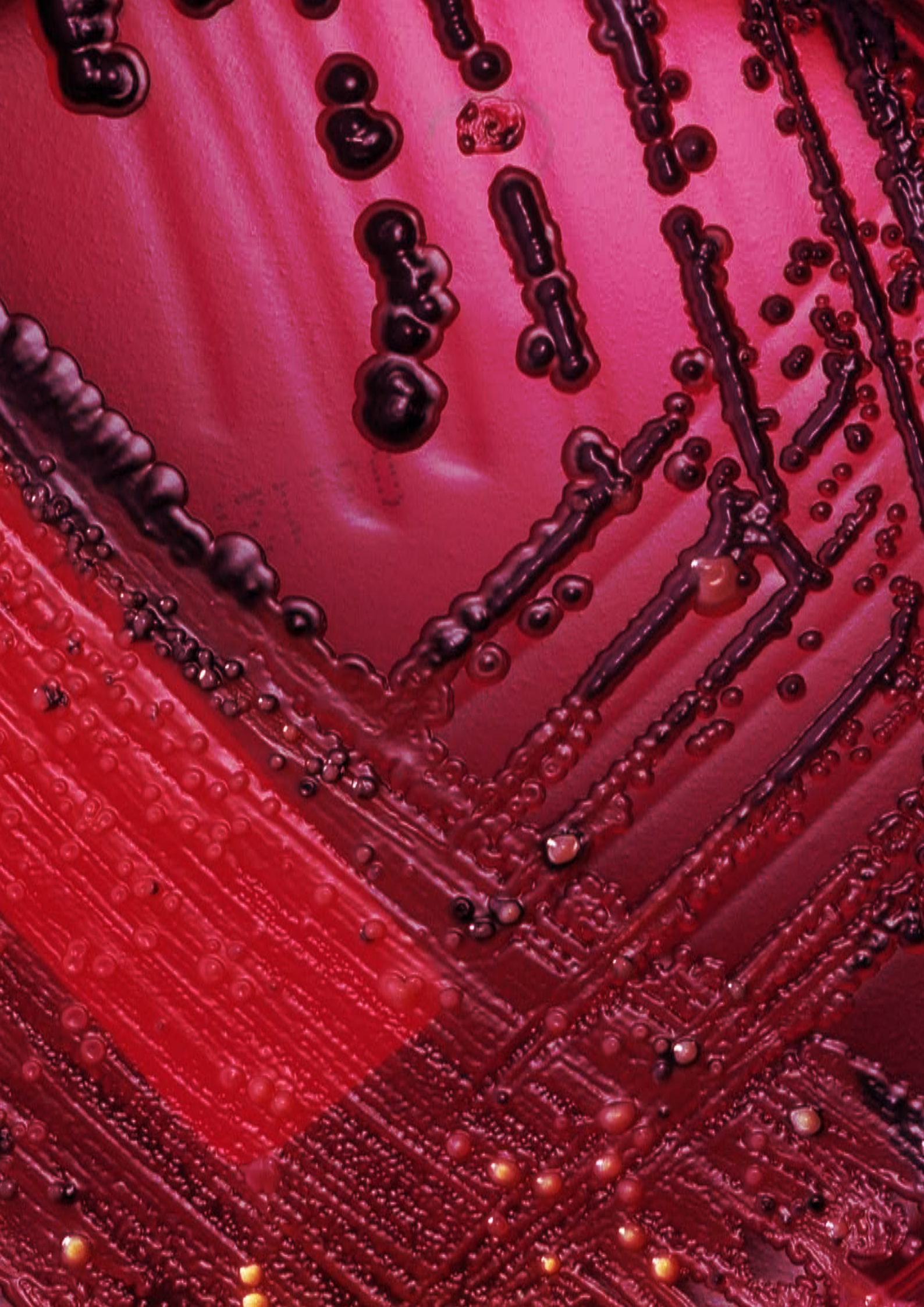

Årsredovisning 2005
Statens Veterinärmedicinska Anstalt

STATENS VETERINÄRMEDICINSKA ANSTALT

Årsredovisning 2005

Statens Veterinärmedicinska Anstalt

STATENS VETERINÄRMEDICINSKA ANSTALT

Innehåll

- 6**   **Generaldirektören har ordet**

- 7**   **Verksamhetsberättelse**
- 8**   Att hålla kontroll över hälsoläget
- 10**   Livsmedelssäkerhet
- 12**   Vacciner och diagnostik
- 13**   Kunskapsuppbyggnad
- 13**   Internationellt samarbete
- 13**   Att klara svåra påfrestningar
- 14**   Medarbetarna
- 16**   Organisation, ledning och styrning

- 17**   **Årsredovisning**
- 19**   Ekonomisk utveckling
- 20**   Myndighetsuppgifter
- 20**   Hälsoläge
- 28**   Övervakning och sjukdoms-
förebyggande insatser

- 33**   Smittskydd i kretsloppet
- 34**   Fodersäkerhet
- 35**   Antibiotikareistens
- 37**   Beredskap

Omslagsbild: Salmonella odlad på agarplatta

Produktion och text: My Laurell, Östhammars Media AB
Grafisk formgivning: Per Selander, Carlsson & Selander AB
Foto: Bengt Ekberg/SVA
© Statens Veterinärmedicinska Anstalt
Uppsala 2006

39	EU-arbete
41	Uppdragsverksamhet
45	Uppdragsforskning
49	Övrig verksamhet
49	Beredskap vid svåra påfrestningar
51	Service via internet
52	Kvalitetsarbete
53	Jämställdhetsarbete
55	Kompetensförsörjning
60	Särskilda uppdrag
61	Finansiell del
62	Ekonomisk analys
63	Resultaträkning
64	Balansräkning
66	Anslagsredovisning
66	Sammanställning av väsentliga uppgifter
67	Finansieringsanalys
68	Redovisningsprinciper och övriga upplysningar
69	Noter
72	Styrelsen och styrelsens uppdrag

Generaldirektören har ordet

Anders Engvall

Under 2005 har SVA:s uppgifter utökats och förtydligats inom viktiga områden. SVA ska följa och analysera sjukdomstillståndet bland vilda djur. Budgetpropositionen för 2006 föreslår att SVA ska få upp till sex miljoner kronor per år för detta arbete.

SVA får ansvaret för zoonosrapporteringen till Europeiska kommissionen och ska tillsammans med Livsmedelsverket och Jordbruksverket ansvara för övervakning av zoonoser. SVA skall också vara nationellt referenslaboratorium för zoonoser och zoonotiska smittämnen, inklusive antimikrobiell resistens hos djur och i livsmedel.

I proposition till Riksdagen om Strategi för ett samordnat arbete mot antibiotikaresistens och vårdrelaterade sjukdomar (2005/06:50) föreslås att SVA i samråd med Livsmedelsverket ska få ansvaret för antibiotikaresistensövervakningen av livsmedel och att SVA skall inrätta ett nätverk för sådan övervakning inom områdena veterinärmedicin och livsmedel (Strama VL). Det är stimulerande att få dessa förtroenden, men det ställer samtidigt krav på god kompetensuppbyggnad och finansiering.

Ett exempel på att SVA åtnjuter stort förtroende internationellt är årets utnämning av SVA till Collaborating Centre, vilket Office Interna-

tional des Epizooties, OIE, beslutade vid 2005 års generalsession i Paris.

SVA har utvecklat ett omfattande samarbete med Krisberedskapsmyndigheten, KBM. Samarbetet har bland annat resulterat i att SVA fått nya anslag för att utveckla krisberedskapen, inte minst genom forskning. SVA:s förmåga att minska risker och konsekvenser av spridning av allvarlig smitta ökar. Riskscenariot i en globaliserad värld gör det angeläget att SVA:s resurser inom området ökar även på längre sikt.

Internationellt har oron för ytterligare spridning av fågelinfluensa dominerat. SVA fick sin beskärda del av detta i samband med att de så kallade Eskilstunaänderna kom in till SVA för analys. Inom mindre än 48 timmar kunde, med hjälp av ny, egenutvecklad metodik, misstanken om fågelinfluensa avfärdas. Vi kunde visa att det isolerade influensaviruset på avgörande punkter skiljde sig från det fruktade, aggressiva fågelinfluensaviruset av typen H5N1. Detta visar på vikten av eget forsknings- och utvecklingsarbete.

Sjukdomsläget i Sverige har varit relativt lugnt. Ett omfattande utbrott av EHEC hos människa kunde spåras till sallad som bevattnats med åvatten förorenat av träck från nötkreatur. EHEC-situationen behöver enligt SVA klargöras och eventuella insatser definieras. SVA har tillsammans med Jordbruksverket och Livsmedelsverket, i regleringsbrevet för 2006, fått ett sådant uppdrag.

SVA:s uppdragsverksamhet ökade med fem procent under 2005. Detta är ett bra resultat som visar på förtroende för SVA från kunder och intressenter. SVA uppvisar totalt ett positivt bokslut för året.

SVA har under året inlett ett omfattande visions- och strategiarbete. En vision om hur SVA skall verka i ett femårsperspektiv och strategierna för att nå dit ska tas fram. Arbetet planeras att vara klart våren 2006 och ska ligga till grund för verksamhetsplaneringen för 2007.

Foto: Kontrastfoto

Verksamhetsberättelse

Statens veterinärmedicinska anstalt är ett expert- och serviceorgan som ska verka för en god djur- och folkhälsa, en god miljö och en uthållig livsmedelsproduktion.

Viktiga uppgifter för SVA är att:

- vara ett veterinärmedicinskt expertorgan åt myndigheter
- övervaka och analysera smittskyddsläget och ha beredskap för utbrott av allvarliga sjukdomar
- förebygga och bekämpa djurens infektionssjukdomar och sjukdomar som kan föras över mellan djur och människor
- delta i bevakning av foder- och livsmedelskedjan, bland annat genom riskvärdering
- delta i miljöarbetet genom bevakning av förändringar i faunan
- utföra laboratorieundersökningar och rådgivning åt bransch- och djurägarorganisationer
- förmedla service åt enskilda främst via behandlande veterinärer eller intresseorganisationer
- tillhandahålla vacciner och diagnostiska produkter för veterinärt bruk
- bedriva forskning av internationellt hög kvalitet
- delta i samhällets krisberedskap så att allvarliga konsekvenser av smitta kan begränsas
- samverka med myndigheter och organisationer främst inom EU
- motverka utveckling av antibiotikaresistens hos bakterier från djur

Att hålla kontroll över sjukdomsläget

Arbetet med att hålla kontroll över sjukdomsläget bland tama och vilda djur sker i nära samarbete mellan många parter, både nationellt och internationellt. SVA har i Sverige ett omfattande samarbete med Jordbruksverket, Livsmedelsverket, Djurskyddsmyndigheten, Smittskyddsinstitutet, Naturvårdsverket, branschorganisationer, praktiserande veterinärer och djurägare.

Många smittsamma djursjukdomar är sedan länge utrotade i Sverige. Men de finns kvar utanför Sveriges gränser och därmed finns en ständig risk för att smittan ska dyka upp igen. Införselregler av olika slag är en viktig del av det förebyggande arbetet och sjukdomsfrihet gör att Sverige kan ha särskilda regler. Införselregler och gränskontroller ger dock inget vattentätt skydd. Därför behövs inhemska kontroll- och övervakningsprogram. SVA svarar för laboratorieanalyserna i de flesta av programmen. Alla utbrott av allvarliga sjukdomar ska anmälas till Jordbruksverket.

Smitta ska bekämpas

En särskild enhet vid SVA följer och analyserar sjukdomssituationen, både inom och utom Sverige. Om smittsamma sjukdomar bryter ut ska SVA bistå Jordbruksverket med råd och förslag på bekämpningsåtgärder. Enstaka fall av allvarliga djursjukdomar rapporteras varje år.

Bland fallen under 2005 förekommer paratuberkulos som påträffades hos en importerad tjur. SVA:s smittspårning visade att tjuren hade smittat andra djur, de fick slaktas. De två värp-hönsbesättningar som under året smittats med newcastlesjuka har också avlivats.

SVA är även rådgivare när det gäller utformning av övervakningsprogram, till andra myndigheter men också till branschorganisationerna. Utbrotten av fågelinfluensa på olika håll i världen har krävt en skärpt beredskap. SVA har deltagit i diskussionerna om en förstärkning av övervakningsprogrammen för fågelinfluensa. Många parter både inom och utom landet har samarbetat i den här frågan.

Vilda djur kan sprida allvarliga smittsamma sjukdomar. SVA och Naturvårdsverket har under 2005 värderat riskerna för smittspridning och också lagt fram förslag till en utbyggd sjukdomsövervakning bland vilda djur och fisk. Regeringen har i budgetpropositionen för 2006 föreslagit att särskilda pengar ska sättas av för denna övervakning.

Stöd till djurägare och veterinärer

Kontakten med branschorganisationer, veterinärer och djurägare är en mycket viktig del av det sjukdomsförebyggande arbetet vid SVA. SVA:s personal har ofta rollen som rådgivare och problemlösare. De täta kontakterna med fältet gör också att SVA får en bra bild av hälsoläget och aktuella problem hos olika djurslag. Det är värdefulla kunskaper när SVA ska göra riskbedömningar, men också vid planering av SVA:s forsknings- och utvecklingsarbete.

Hälsoläget bland svenska lantbruksdjur och sällskapsdjur är generellt sett gott. Precis som bland människor förekommer en del mindre allvarliga sjukdomar, exempelvis luftvägsin-

fektioner och tarmsjukdomar. Med rätt skötsel minskar riskerna för att de här sjukdomarna ska få allvarliga konsekvenser.

SVA driver flera forskningsprojekt där man studerar viktiga faktorer för att förebygga spridning av djursjukdomar. Några projekt undersöker de särskilda problem som finns i den ekologiska djurhållningen.

Under året har utbrotten av sjukdomen PMWS (Post-weaning Multisystemic Wasting Syndrome) hos gris uppmärksammats. SVA har lagt ned ett stort arbete på att utvärdera smittans orsaker, dess spridningsvägar och metoder för att bekämpa den. De åtgärder som satts in har lett till att flera smittade besättningar blivit fria från PMWS.

Information och utbildning

Att sprida kunskap om hur sjukdomar yttrar sig och vad man kan göra för att förebygga dem är en viktig del i SVA:s arbete. Informationen för-

medlas förstas genom alla de direkta kontakter personalen har med omvärlden, men också via vetenskapliga och populärvetenskapliga artiklar och informationsbroschyrer.

För den breda allmänheten finns SVA:s webbplats, där besökaren kan hitta information om såväl aktuella frågor som om olika djursjukdomar och lämplig diagnostik och behandling. Webbplatsen är uppskattad och flitigt använd. Den hade särskilt många besökare i samband med höstens larm om fågelinfluensa och utbrotten av magsjuka orsakad av bakterien EHEC.

Det finns många praktiserande veterinärer med bred allmänkompetens, men färre med specialistkompetens för ett eller flera djurslag. SVA deltar i undervisningen av blivande veterinärer och ordnar också kurser för praktiserande veterinärer. En kurs för veterinärer om vanliga inhemska och utländska sjukdomar hos hund och katt har genomförts under året.

ANTAL DJUR I SVERIGE

70 miljoner slaktkycklingar per år
 5 miljoner värphöns
 3,4 miljoner slaktsvin per år
 1,62 miljoner nötkreatur
 479 000 får
 283 000 hästar
 190 000 suggor och galtar
 5 500 getter och killingar
 290 000 avelshonor, mink

Källa: Jordbruksverket

Livsmedelssäkerhet

Att få fram säkra livsmedel kräver ansträngningar i livsmedelskedjans alla led, från jord till bord. Kontrollen över hälsotillståndet bland de producerande djuren, framförallt när det gäller smitta som kan överföras mellan djur och människor är central. Resistens mot antibiotika blir allt vanligare ute i Europa. Även resistensläget övervakas.

Det är också viktigt att se till så att djuren inte får i sig smittämnen eller gifter via fodret. I takt med att kretsloppen sluts är det också angeläget att se till så att inte giftiga ämnen eller smittor når djur eller människor den vägen. SVA arbetar med både övervakning och forskning inom alla de här områdena.

Smittor mellan djur och människor

Salmonella, campylobacter och EHEC är exempel på bakterier som kan överföras mellan djur och människor. Alla tre kan ge upphov till

allvarliga former av mag- och tarminfektioner. SVA övervakar förekomsten av dessa och ett antal andra smittämnen som kan föras över mellan djur och människor. Förekomsten rapporteras varje år i en särskild rapport, Zoonosrapporten.

Det är vanligt med salmonella bland lantbruksdjur ute i Europa, medan bakterien inte är särskilt spridd i Sverige. Ett tiotal smittade djurbesättningar brukar årligen påträffas. De gårdar som smittas isoleras. Smittfrihet måste bekräftas innan isoleringen hävs. Under 2005 konstaterades salmonella på 16 svenska gårdar. Smittspårning visade att smittkällan var gemensam för sju av gårdarna.

Campylobakter förekommer i ungefär 15 procent av slaktkycklingbesättningarna. Undersökningar som gjorts av SVA under året visar att många kycklingar dessutom infekteras då de transporteras från gård till slakt. Smittan sprids i dåligt rengjorda containers. Genom bättre rengöring kan förekomsten av campylobacter minskas.

SVA har under året också intensifierat arbetet med att kartlägga smittvägar för EHEC, en bakterie som förekommer bland ungefär tio procent av Sveriges nötkreatursbesättningar. Årets stora utbrott av sjukdomen berodde på att sallad vattnats med vatten från en å som förorenats av gödsel från en smittad besättning.

Foderkontroll

Smittor men också gifter kan via djurens foder spridas till djuren och vidare till maten. Det är därför viktigt att kontrollera fodret. SVA sköter bland annat kontrollen av importerade foderåvaror, med avseende på innehåll av mögelgiften aflatoxin. Halter över tillåtna gränsvärden påträffas sällan, men ett parti med allt för höga halter har påträffats under året och stoppats.

Förekomsten av kött och benmjöl i foder undersöks också regelbundet, på Jordbruksverkets uppdrag. Anledningen är att spridningen av BSE orsakades av inblandning av kött/benmjöl.

EU:s nya kontroll- och hygienpaket börjar gälla i Sverige från och med 2006 och flera lagar

som berör livsmedels- och foderkontroll är under omarbetning. Hur och i vilken omfattning provtagningen på foder ska byggas ut är ännu inte beslutat. SVA har under året deltagit i diskussionerna och har beredskap för att klara en utökad provtagning.

Ett flertal forsknings- och utvecklingsprojekt som drivs vid SVA har bidragit till att nya kunskaper för att spåra föroreningar och smitta i foder kommit fram. SVA har under året deltagit i flera utredningar där det funnits misstankar om att fodret orsakat sjukdomar bland djur.

Antibiotikaresistens

Antibiotika är ett mycket viktigt läkemedel, både för att bekämpa sjukdomar hos djur och hos människor.

Dessvärre kan en oförsiktig antibiotikaanvändning leda till uppkomst av bakterie-

stammar som är resistenta mot behandlingen. Resistenta bakterier kan via livsmedelskedjan föras över mellan djur och människa.

SVA följer därför utvecklingen, genom att granska förbrukningen av antibiotika bland djur, men också antibiotikakänsligheten bland viktiga sjukdomsframkallande bakterier och så kallade indikatorbakterier. Resultaten av undersökningarna presenteras i en särskild rapport varje år, SVARM-rapporten (Svensk veterinär antimikrobiell resistensmonitorering).

I Sverige ligger antibiotikaanvändningen bland djur på en förhållandevis låg nivå. Förekomsten av antibiotikaresistenta bakterier bland svenska husdjur är också låg och bra mycket lägre än i övriga Europa. Mindre väl känd är förekomsten av antibiotikaresistenta bakterier i livsmedel. Regeringen presenterade i december en proposition med förslag till nya insatser för att övervaka och motverka spridning av antibiotikaresistens. Bland annat pekas livsmedel ut som ett viktigt område att övervaka och förslaget är att SVA ska sköta övervakningen. Utveckling av teknik för resistensbedömning och forskning som belyser

mekanismerna bakom antibiotikaresistens pågår vid SVA.

Smittor i kretsloppet

SVA har särskilda statsanslag för att arbeta med smittrisker i kretsloppet, framförallt när det gäller cirkulationen av biologiskt avfall. Källor till smitta kan vara stallgödsel, toalettavfall och biologiskt avfall från hushåll och livsmedelsindustri. Exempel på smittämnen som studeras är salmonella och EHEC. Annan forskning ska belysa hur smittämnen kan överleva i olika typer av avfall och i miljön och om det finns risk för att antibiotikaresistens kan spridas i kretsloppen via biologiskt avfall. Forskarna vid SVA tittar även på vad som kan göras för att eliminera smittriskerna.

Diagnostik och vacciner

SVA är ett nationellt referenslaboratorium för zoonoser och allvarliga djursjukdomar och bistår i den rollen andra myndigheter och laboratorier med laboratorietjänster. SVA:s laboratorietjänster nyttjas även av enskilda kunder, främst av veterinärer som arbetar ute på fältet, men också av djursjukhus, kliniker, djurägarorganisationer och enskilda djurägare.

På laboratorierna görs obduktioner, virus-, parasit- och bakteriediagnostik och kemiska analyser. Tekniknivån är hög och SVA har särskilda säkerhetslaboratorier för att kunna hantera allvarliga smittämnen.

Snabb teknikutveckling

För närvarande pågår en snabb internationell utveckling av den diagnostiska tekniken. SVA tar aktiv del i utveck-

lingsarbetet och har spetskompetens när det gäller molekylär diagnostik. Molekylär diagnostik gör det möjligt att spåra ett smittämne genom att söka efter smittans specifika arvsanlag, en metod som är mycket snabbare än till exempel traditionell odling av bakterier.

Det traditionella sättet att diagnostisera virus-smitta är att söka efter antikroppar i blodet hos ett smittat djur. Med molekylär diagnostik kan smittan sökas redan innan antikropparna bildats. Smitta kan exempelvis påvisas i ett enkelt salivprov. Förekomst av smitta kan även spåras i foder och livsmedel.

Hög status och kapacitet

Genom ett offensivt forsknings- och utvecklingsarbete har SVA utsetts till Collaborating Centre för molekylär virusdiagnostik. Utnämningen till Collaborating Centre erhöles under 2005 av OIE, en internationell djurhälsoorganisation. Endast laboratorier med högsta möjliga kompetens kan få denna status.

Laboratoriekapaciteten vid SVA är hög och utnyttjas flitigt i de många uppdrag som utförs under året. Kapaciteten kan snabbt ställas om och användas för storskalig diagnostik vid allvarliga och omfattande sjukdomsutbrott.

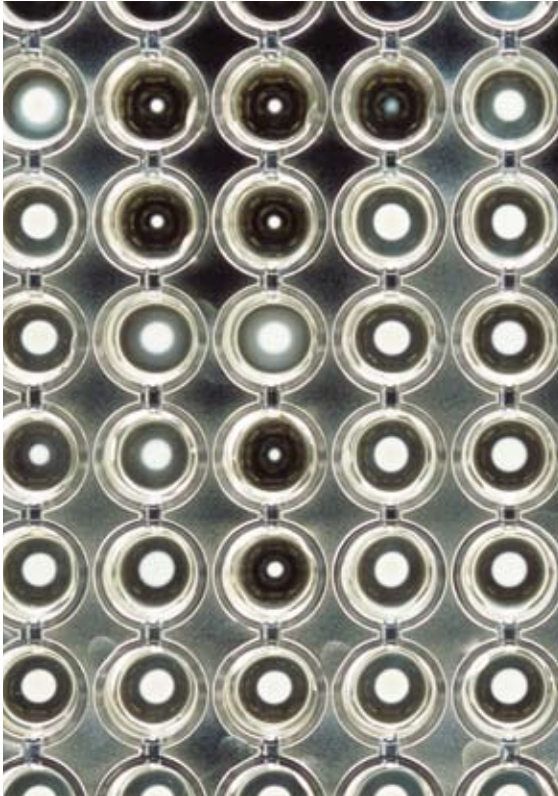
SVA har också tillverkning av blodprodukter och säljer vacciner. Även när det gäller vacciner pågår ett eget forsknings- och utvecklingsarbete.

FAKTA SVA:s LABORATORIER

SVA är Sveriges största veterinärmedicinska laboratorium och har 11 000 m² laboratorieyta varav 400 m² säkerhetslaboratorium.

Vid laboratorierna utförs analyser av kemiska substanser, virus, bakterier, parasiter.

SVA kan diagnostisera alla viktiga djurpatogener och har modern utrustning för obduktion, odling, serologi, antibiotikaresistensundersökningar, molekylärbiologiska analyser inklusive sekvensering av arvsmassa.

Kunskapsuppbyggnad

En kontinuerlig kunskapsuppbyggnad pågår inom många av de områden SVA arbetar med. Här bedrivs forskning om smittor och smittvägar och om sjukdomsförebyggande arbete bland tama och vilda djur. Studier som berör smittorisker och smittskyddslösningar i kretsloppet, förekomst av antibiotikaresistens, utveckling av teknik för foderanalyser och olika diagnostiska tekniker pågår också.

En stor del av forskningen finansieras med hjälp av forskningsbidrag från olika offentliga och privata bidragsgivare. En del av forskningsprojekten finansieras med hjälp av EU-medel. För närvarande pågår ett 70-tal forskningsprojekt. Mellan 20 till 30 nya projekt brukar startas varje år. Flera av projekten drivs i samarbete med andra universitet och högskolor och i internationella forskarnätverk.

Forskarna vid SVA har ett gott renommé och lyckas i konkurrensen med andra forskare vinna

bifall för många av sina forskningsansökningar. 18 nya forskningsprojekt beviljades externa anslag under 2005.

Internationellt samarbete

EU-lagstiftningen har på många områden ersatt den svenska när det gäller regler för in- och utförsel av djur och beslut om åtgärder vid sjukdomsutbrott. En utveckling av lagstiftningen pågår kontinuerligt och SVA:s medarbetare deltar som experter i flera olika europeiska kommittéer och arbetsgrupper. Tio SVA-medarbetare har under året deltagit som experter i olika paneler och arbetsgrupper inom EFSA, European Food Safety Authority, den europeiska livsmedels säkerhetsmyndigheten.

SVA samarbetar också med andra europeiska veterinärmedicinska institut, bland annat i Club 5 där fem europeiska institut ingår. Club 5 underlättar ett utbyte av kunskap och erfarenheter. På det här sättet får SVA tillgång till en större samlad specialistkompetens. SVA arrangerade under 2005 årsmötet för Club 5 då bland annat formerna för det framtida samarbetet diskuterades.

Genom initiativ från Club 5 har två europeiska forskarnätverk bildats, Med-Vet-Net och Epizone. SVA ingår i båda nätverken som får forskningspengar från EU. Med-Vet-Net arbetar med att förebygga och kontrollera smittor som kan spridas mellan djur och människor, medan Epizone ska arbeta med att förebygga allvarliga, smittsamma djursjukdomar, till exempel mul- och klövsjuka.

Att klara svåra påfrestningar

En viktig uppgift vid SVA är att upprätthålla en hög beredskap för att genom snabb och säker diagnostik kunna påvisa och begränsa utbrott av smittsamma sjukdomar, hindra smittspridning och begränsa ekonomiska förluster. SVA har beredskap dygnet runt. Det går alltid att nå

en jourhavande veterinär vid misstanke om ett utbrott av allvarlig smittsam sjukdom. Det diagnostiska arbetet kan påbörjas inom sex timmar. Under 2005 har två beredskapsövningar genomförts, vilka båda gav viktiga erfarenheter om vad som behöver förbättras i beredskapen.

Beredskapen för fågelinfluensa har höjts under året och SVA har deltagit i det arbetet tillsammans med flera andra myndigheter, bland annat Jordbruksverket, Livsmedelsverket, Smittskyddsinstitutet och Socialstyrelsen. Övervakningsprogrammen för fågelinfluensa har utökats med en mer omfattande provtagning på vilda fåglar.

Riskerna för sabotage och terrorism påverkar beredskapsarbetet vid SVA. Ett omfattande arbete med att bygga upp beredskap för att hantera sabotage och terrorism som inbegriper spridning av biologiska eller kemiska ämnen i livsmedelskedjan pågår, i samverkan med Krisberedskapsmyndigheten och flera andra myndigheter. Flera av de forskningsprojekt som för närvarande bedrivs vid SVA finansieras av Krisberedskapsmyndigheten. SVA behöver på sikt ytterligare resurser för att uthålligt klara sina åtaganden i en krissituation.

Medarbetarna

SVA är ett expert- och serviceorgan med egen forsknings- och utvecklingsverksamhet. Medarbetarna är välutbildade och kunniga och bland dem finns flera med högt specialiserade kunskaper. Drygt 70 procent av medarbetarna har högskoleutbildning och 18 procent är disputerade, det vill säga har doktorsexamen och forskarkompetens.

En av SVA:s viktigaste värderingar är att både verksamhet och individer ska utvecklas i positiv riktning. Den största delen av framtida kunskapsbehov ska klaras genom kompetensutveckling av anställd personal.

Viktig kompetens

SVA erbjuder personalen fortbildning i samband med intern rekrytering. Karriärvägarna vid

SVA har kartlagts under året. Ett behov av att komplettera karriärvägarna för SVA:s specialister, för att slå vakt om kompetent personal, har identifierats.

SVA ska vara ansedd som en attraktiv arbetsgivare. Årets medarbetarundersökning visar att huvuddelen av personalen trivs med att arbeta på SVA och känner ett stort engagemang för verksamheten. Personalomsättningen är låg. Vid de 19 nyrekryteringar som gjorts har det funnit många kompetenta sökande att välja mellan.

Satsningar på hälsa och trivsel

Ett kontinuerligt arbete med arbetsmiljö, rehabilitering och friskvård pågår. Varje medarbetare som varit sjukskriven i mer än fyra veckor får en individuell rehabiliteringsplan. Ett nytt företagshälsovårdsavtal har tecknats med Previa. Medarbetarna kan söka vård för arbetsrelaterade problem. Alla erbjuds att göra en friskprofilundersökning. SVA subventionerar motionskort för de anställda, erbjuder massage på arbetsplatsen och olika prova-på aktiviteter.

Flera andra aktiviteter med syfte att stärka trivseln på SVA har genomförts under året. Bland annat har ett personaldrivet hunddagis startats. En träningslokal och ett särskilt rum för stillhet har inretts. Därutöver erbjuder SVA:s personalvårdsprogram fortlöpande aktiviteter, exempelvis i form av Må-Bra-dagar.

Fokus på jämställdhet

Jämställdhetsarbetet fortgår kontinuerligt och SVA strävar efter en jämn könsfördelning i personalgrupperna. Det är dock svårt att få balans mellan könen i vissa yrkesgrupper som redan i utbildningen är starkt kvinnodominerade. Detta gäller två stora yrkeskategorier vid SVA, biomedicinska analytiker och numera också veterinärer.

När det gäller ledande befattningar är målsättningen att könsfördelningen ska återspegla den könsfördelning som råder ute i organisationen. Jämställdhetsaspekten prövas alltid vid chefsrekrytering.

Organisation, ledning och styrning

Arbetet vid SVA leds av generaldirektören, med stöd av en verksledningsgrupp och en ledningsgrupp. SVA har en styrelse med begränsat ansvar. Styrelsen fattar beslut i vissa viktiga frågor och fungerar i övrigt som bollplank och länk till omvärlden. Styrelsen ger SVA tillgång till sakkunskap och kontakter inom andra samhällssektorer och har sammanträtt fyra gånger under året. Styrelseledamöterna kan aktualisera angelägna frågor. Nuvarande styrelse tillträdde 2005, mandatperioden på ett år förlängdes med ytterligare två år under 2005.

Ledningsstrukturen utvecklas

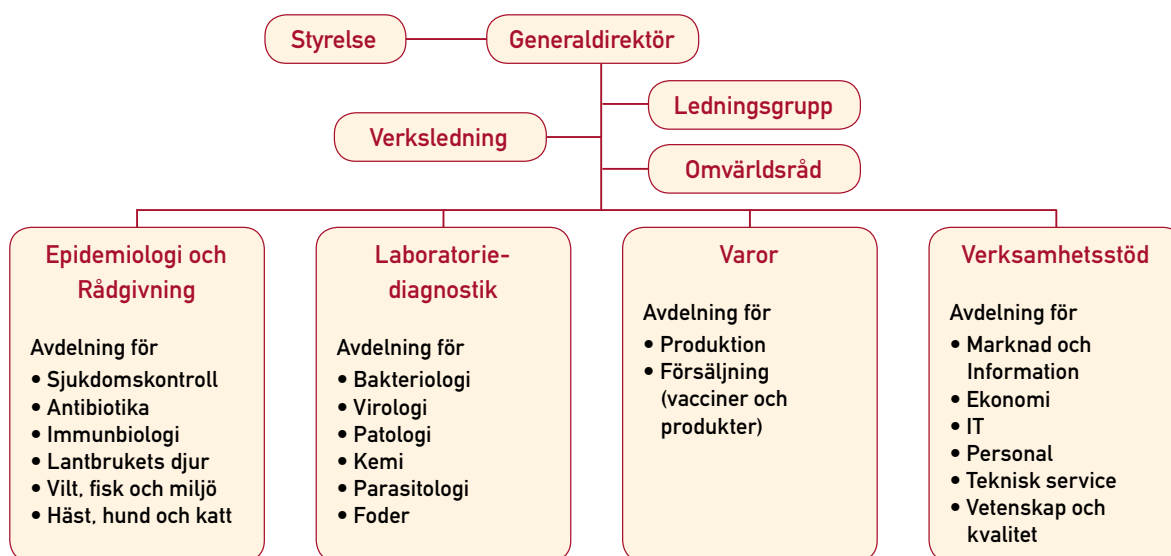
Nuvarande ledningsorganisation infördes 2005. Verksledning, ledningsgrupp och ett omvärldsråd har väl definierade roller. Verksledningen har en operativ roll. Viktiga principfrågor ventileras i ledningsgruppen som består av nio personer. Omvärldsrådets uppgift är att hämta in och bearbeta information utifrån och föra den vidare internt.

En ny avdelningsstruktur infördes 2005. Omorganisationen gjordes för att tydliggöra de huvudområden SVA arbetar med; att förebygga och bekämpa smittsamma sjukdomar inom områdena livsmedel, rekreation och miljö. En samlad avdelning för lantbrukets djur speglar tillsammans med avdelningen för foder den viktiga förankringen i livsmedelskedjan. Avdelningen för häst, hund och katt är en tydlig aktör på rekreationssidan, medan avdelningen för vilt, fisk och miljö förtydligar SVA:s engagemang inom miljöområdet.

Strategiarbete

Ett arbete med att ta fram en långsiktig strategi för SVA:s arbete har inletts under året. Bland annat har en omvärlds- och nulägesanalys genomförts. Vidare har förutsättningarna framöver för SVA:s tre verksamhetsgrenar analyserats i ett europeiskt perspektiv. Styrelsen har deltagit i strategiarbetet, under ett seminarium i oktober.

Under 2006 kommer en strategiplan för perioden 2007-2010 att tas fram, baserad på resultaten från strategiarbetet under 2005.

Årsredovisning

STATENS VETERINÄRMEDICINSKA ANSTALT

Förkortningar och ordförklaringar

AI	Avian Influenza, fågelinfluensa
BSE	Bovin Spongiform Encephalopathy, på svenska allmänt kallad galna ko-sjuka
CVO	Chief Veterinary Officer, nationell chefsveterinär
EFSA	European Food Safety Authority, EU:s livsmedels säkerhetsmyndighet
FAO	Food and Agriculture Organisation, FN:s jordbruks- och livsmedelsorgan
KBM	Krisberedskapsmyndigheten
OIE	Office International des Epizooties, internationell djurhälsoorganisation med säte i Paris
PCR	Polymerase chain reaction, teknik som gör det möjligt att analysera arvsmassa
PMWS	Post-weaning Multisystemic Wasting Syndrome, sjukdom hos gris
RR	Resultaträkning
SVARM	Svensk veterinär antimikrobilell resistensmonitorering
TSE	Transmissible Spongiform Encephalopathy, grupp av sjukdomar där bland annat BSE ingår
WHO	World Health Organisation, Världshälsoorganisationen
endemisk	sjukdom som förekommer hos en begränsad grupp av människor eller djur eller i ett definierat geografiskt område
epizooti	smittsam allvarlig djursjukdom som har eller kan misstänkas få en stor utbredning
pandemi	en epidemi som drabbar flera världsdelar
zoonos	infektion som smittar mellan djur och människa

Årsredovisning 2005

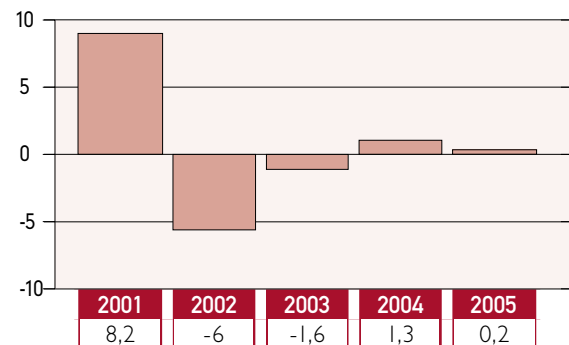
Ekonomisk utveckling

SVA har de sista två åren redovisat ett positivt resultat. Detta trots att anslagsintäkterna minskat. Underskotten 2002 och 2003 var planerade på grund av stora investeringar.

Intäkterna från uppdragsverksamheten har ökat stadigt sedan 2003, liksom intäkterna av andra bidrag. Tabell 1 och 2 redovisar väsentliga nyckeltal under perioden 2001–2005.

Tabell 3 redovisar ekonomiska utvecklingen av anslagsmedel och kostnaderna för SVA:s myndighetsuppgifter.

Tabell 1. Resultatutveckling de senaste 5 åren (Mkr)

Tabell 2. Ekonomisk utveckling av SVA:s intäkter

	2001	2002	2003	2004	2005	Not
Intäkter av anslag (förbrukade anslag)	94,5	95,9	100,2	98,9	96,7	11, RR
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	158,6	177,4	173,4	178,2	186,4	1, RR
Intäkter av bidrag	24,2	21,3	33,7	35,9	38,8	2, RR
- varav uppdragsforskning	(14,4)	(12)	(12,6)	(20)	(16,8)	2, RR
- varav bidrag	(9,8)	(9,3)	(21,1)	(15,9)	(22,0)	2, RR
Finansiella intäkter	0,8	0,8	0,7	0,7	0,5	3, RR
Summa	278,1	295,4	308	313,7	322,4	RR
Antal årsarbetskrafter	314	308	308	303	304	

RR = resultaträkning

Tabell 3. Ekonomisk utveckling av anslagsmedel inklusive medfinansiering EU-anslag. (se not 6)

	2001	2002	2003	2004	2005	Not
Intäkter						
Anslag	94,5	95,9	100,2	98,9	96,7	11, RR
Kostnader						
Epizooti- och övrig sjukdomsberedskap	45,6	48,7	50,5	48	48,5	
Diagnostisk beredskap	35,2	43,3	47,9	50	48,6	
Vaccinberedskap	13,5	4,5	3,7	2,2	0,6	
Summa kostnader	94,9	96,5	102,1	100,2	97,7	
Resultat	0,2	-0,6	-1,9	-1,3	-1,0	6
Antal årsarbetskrafter	124	129	127	127	125	

Mål

Målet är att förekomsten av zoonoser och andra allvarliga djursjukdomar är låg och dess smittämnen kända.

Återrapporteringskrav

En redovisning av sjukdomssituationen i Sverige med jämförelser över tiden och med omvärlden.

Så här uppfylls målet

Förekomsten av zoonoser och andra allvarliga djursjukdomar är låg i Sverige. Kännedomen om olika smittämnen är i det stora hela god, men det finns vissa kunskapsluckor, exempelvis beträffande PMWS och EHEC. SVA:s personal är välutbildad och har en god omvärldsbevakning genom kontakter med andra myndigheter, branschorganisationer, veterinärer, djurägare, egen forskning och genom samarbeten i internationella nätverk.

MYNDIGHETSUPPGIFTER**Djurhälsoläget i Sverige och omvärlden****Sjukdomssituationen i Sverige**

Hälsoläget bland svenska djur är generellt sett gott. Endast enstaka fall av epizootiska sjukdomar har konstaterats på senare år, under 2005 hos djurparksdjur, nöt, fjäderfä, får och fisk.

Det rör sig om tuberkulos, paratuberkulos, newcastlesjuka, Nor98, och infektiös pankreasnekros (IPN). I samtliga fall har sjukdomarna bekämpats och smittspårning genomförts. Ytterligare fem misstänkta fall av tuberkulos och sju misstankar om newcastlesjuka alternativt fågelinfluensa har kunnat avfärdas. Misstänkta fall av infektiös bovin rhinotracheit (2), rabies (9), svinpest (1), transmissible gastroenteritis (1), mul och klövsjuka (2) och mjältbrand (2) har efter utredning avfärdats under 2005. En misstanke om brucella abortus, sannolikt falskt positiv, kvarstod vid årsskiftet.

Salmonella har under 2005 påträffats i 13 nötbosättningar, två fårbesättningar, två svinbesättning och en fjäderfäbesättning (tabell 5). En drabbad får- svin- respektive nötbosättning fanns på samma gård. Gårdarna har spärrats och smittspårning och smittbekämpning genomförts. Förekomsten av salmonella ligger tämligen konstant över tid och är betydligt lägre i Sverige än i övriga Europa.

Förekomsten av campylobakter hos slaktkyckling i Sverige uppgår till i genomsnitt 15 procent, en andel som har minskat något på senare år (Zoonosrapporten 2004). Studier vid SVA under året visar att kycklingar även smittas under transporter mellan gård och slakterier.

Tidigare undersökningar vid SVA (2001) har visat att VTEC som kan ge upphov till tarminfektionen EHEC hos människa förekommer i ungefär 10 procent av de svenska nötkreatursbesättningarna.

MYNDIGHETSUPPGIFTER

Tabell 4. Antal fall/besättningar där epizootisk sjukdom konstaterats i Sverige under 2001–2005

Sjukdom	2001	2002	2003	2004	2005
Tuberkulos, djurparksdjur	1	3	2	1	1
Paratuberkulos, nöt				2	2
Newcastlesjuka, fjäderfä	1		1	2	2
Viral hemorragisk septikemi, fisk	1	1			
Infektiös pankreasnekros, fisk		1			2
Atypisk scrapie (Nor98)			4	2	1

Källa: Jordbruksverket, SVA

Tabell 5. Antal salmonellafall och serotyper som isolerats 2001-2005

	2001	2002	2003	2004	2005
Slaktkyckling/ gäss/ankor/ kalkon	3 Typhimurium 1 Riessen 1 San Diego 1 Sorenga	1 Typhimurium 1 Enteritidis 1 St Paul	2 Typhimurium 3 Worthington 1 Anatum 1 Senftenberg	2 Typhimurium 1 Worthington 1 Hadar 1 Subsp.1	0
Värphöns	3 Livingstone 2 Pullorum 1 ej typad	1 Typhimurium 1 Enteritidis 1 Riessen 1 Livingstone	1 Agona 1 Livingstone 1 Enteritidis 1 ej typad 1 Montevideo	2 Typhimurium	1 Enteritidis
Nöt *	7 Dublin 1 Typhimurium	3 Typhimurium 2 Dublin 1 Enteritidis	2 Dubli 1 Oritamerin 1 Tennessee 1 Diarizonae	2 Dublin 4 Typhimurium* 1 Mbandaka 1 Subsp.1	9 Dublin** 3 Typhimurium*** 1 Livingstone
Svin	0	1 Mbandaka	1 Typhimurium 1 Stanley 1 Muenster 1 Infantis 30 Cubana	0	2 Typhimurium***
Häst	2 Typhimurium 1 Livingstone	0	0	6 Typhimurium	
Får	0	0	0	0	1 Diarizone 1 Typhimurium***

Källa: Zoonosrapporten 2001-2004, SJV 2005

* Tre av de fyra S. Typhimurium år 2004 är av DT104 multiresistent form

** S. Dublin i sju nötbесättningar kan hänföras till en och samma smittkälla

*** S. Typhimurium i en svin-, nö- och fårbesättning kommer från samma gård

MYNDIGHETSUPPGIFTER

Årets utbrott av EHEC har lett till att arbetet med att bryta smittkedjor och förhindra smittspridning intensifierats vid SVA.

Förekomsten av ovannämnda och andra zoonotiska smittämnen i Sverige avrapporteras årligen i Zoonosrapporten. Zoonosrapporten för 2005 kommer att publiceras under våren 2006.

Lantbrukets djur

Givetvis förekommer en del mindre allvarliga infektionssjukdomar hos lantbrukets djur, även om hälsoläget i det stora hela är gott. Hos nöt och gris orsakar både luftvägssjukdomar och tarmsjukdomar en del problem. Får och getter är särskilt drabbade av parasiter. Bland värphöns dominerar problem med parasiter och bakteriesjukdomar just nu. Hos slaktkycklingar är problemen ofta relaterade till tarmstörningar och tillväxtrubbningar med multifaktoriell bakgrund. Juverinflammationer fortsätter att vara det största problemet bland mjölkkor.

Det finns tecken som tyder på att hälsomässiga och ekonomiska risker förknippade med vanliga infektionssjukdomar ökar i takt med att produktionsenheterna blir större. Flera studier bland nöt bekräftar att sjukdomsfrekvensen är högre i stora besättningar. En studie som sammanställts under året, med data från 1993–2001, visar att både sjuklighet och dödlighet bland kalvar är högre i stora besättningar. Orsaken ska belysas genom ett påbörjat forskningsprojekt.

Sjukdomen PMWS bland svin har sedan början av 1990-talet spridit sig och förekommer både i Europa och i andra världsdelar. Sjukdomen diagnostiserades för första gången i Sverige 2003 och den fortsätter att ställa till problem.

24 nya fall har bekräftats under 2005 och 20 besättningar var vid årsskiftet under observation. Samtidigt har sjukdomen också kunnat bekämpas i flera av de drabbade besättningarna, elva drabbade besättningar har kunnat friförklaras, tabell 6.

Aktuella forskningsinsatser vid SVA bekräftar att bakgrunden till sjukdomen är multifaktoriell. En god djurhälsovård är i nuläget bästa sättet att förebygga och åtgärda den.

Tabell 6. Antall fall/besättningar med PMWS

	2003	2004	2005	Summa
Bekräftade	1	15	24	40
Bekräftade fall som friförklarats		5	6	11
Misstänkta som friförklarats efter bekämpning av andra sjukdomar	0	15	29	44

Källa: SVA

MYNDIGHETSUPPGIFTER

Sport- och sällskapsdjur

Inga anmärkningsvärda förändringar har inträffat när det gäller hälsoläget hos svenska hästar, hundar och katter. Bland förhållandevis vanliga smittsamma sjukdomar kan nämnas kvarka hos häst, kennelhosta hos hund och kattsnuva hos katt. En nervsjukdom med okänd bakgrund har under året drabbat tre hästbesättningar, vilket för närvarande utreds.

Med tanke på den ökade rörligheten bland sport- och sällskapsdjuren och en ökande illegal införsel av hundar finns vid SVA skärpt uppmärksamhet på sjukdomar som förekommer i övriga Europa och världen. Några av dessa är zoonoser, till exempel rabies, parasitsjukdomen leishmanios och West Nile Fever, en form av hjärninflammation som har orsakat betydande problem bland hästar, fåglar och människor i USA. Sjukdomen har då och då även påvisats i södra Europa. De rapporterade fallen av leishmanios hos hund har ökat kraftigt i Sverige på senare år (tabell 7).

Fisk

Sverige är fortsatt fritt från flera av de fisksjukdomar som förekommer i Europa. De fiskodlingar som finns i Sverige har hittills varit forskonade från större sjukdomsutbrott. Under 2005 påvisades infektiös pankreasnekros, IPN i odlad fisk i södra Sverige och i norra Sverige hos vildfångad

avelsfisk avsedd för kompensationsodling. Utöver fallen med IPN har ett fall med Spring Viraemia of Carp, SVC, konstaterats på ett parti karpar importerade som livsmedel efter anmälan från allmänheten.

Sjukdomsbilden i de vilda fiskbestånden är mindre väldokumenterad då ingen systematisk kontroll har bedrivits. Eftersom många fiskar vandrar finns en ständig risk för att smittor som finns i Europa ska komma till Sverige. Nuvarande satsning på laxtrappor ökar även risken för att dessa smittor ska kunna spridas vidare till landets insjöar.

Vilda djur

Inga anmärkningsvärda sjukdomsutbrott har registrerats bland vilda djur under året. Omfattningen av den löpande övervakningen framgår av tabell 8.

I vissa delar av landet har det även i år förekommit en förhöjd dödlighet bland gråtrut. Totalt sett är dödligheten mindre än tidigare år, det visar landsomfattande inventeringar. Genom inventeringarna är det konstaterat att den förhöjda dödligheten under 2000-talet lett till att många gråtrutskolonier har halverats i storlek. På vissa lokaler har gråtrutskolonierna försvunnit helt och hållet. Orsakssambanden är inte fullständigt klarlagda, forskning pågår.

Tabell 7. Rapporterade fall av leishmanios hos hund 2001-2005

	2001	2002	2003	2004	2005
	10	10	27	13	28

Källa: Jordbruksverket

Tabell 8. Antal viltprover 2002-2005

	2002	2003	2004	2005
Fallvilt	1319	1586	1533	1198
Rödrävar	346	447	427	134
Zoodjur	30	78	84	59
Uppfödning*	171	255	235	215

* Mink, hjort, hare, fasan, raphöns

Källa: SVA

Tabell 9. Antal flockar undersökta inom övervakningsprogrammet för aviär influensa (H5 eller H7) 2002-2005

	2002/2003	2004	2005
Värphöns	60	58	60
Kalkon	30	22	35
Anka	13*	19	16
Gås	30*	25	22
Slaktkyckling, ekologisk	2	0	0
Avelsdjur	0	40	45
Struts	0	11	7

* Virologisk undersökning av tarminnehåll

Källa: SVA

Sjukdomssituationen i omvärlden

Större sjukdomsutbrott i världen

Den sjukdom som väckt störst internationell uppmärksamhet under året är fågelinfluensa av den mycket aggressiva subtypen H5N1. Situationen i Sydostasien är ungefär den samma som under 2004. Viss oklarhet råder om situationen i Kina, då det inte är säkert att samtliga fall rapporteras. Under sensommaren 2005 rapporterades nya utbrott från södra Ryssland och Kazakstan. Under hösten och vintern rapporterades även fall från Turkiet, Rumänien, västra Ryssland samt Kroatien. De nya utbrotten har sammantaget lett till en höjd beredskap i Europa och övriga världen.

20–30 procent av svenska vilda andfåglar bär på en mild form av viruset (subtyp H5) vissa delar av året, men hittills har fågelinfluensa inte påträffats bland tama fjäderfä. Misstänkta fall har kunnat avfärdas efter utredning. Antalet prover tagna inom ramen för den nationella övervakningen redovisas i tabell 9.

Människor kan smittas av den mycket aggressiva typen av fågelinfluensa (H5N1) genom direktkontakt med smittade fåglar. Hittills har ett 80-tal dödsfall inträffat i Asien och Turkiet till följd av denna infektion. Inga säkra fall av smittspridning mellan människor har hittills påvisats. Influenzavirus har förmåga att förändras genetiskt så att nya varianter med andra egenskaper uppstår. Det finns därför en risk för att H5N1-viruset ändras så att det kan börja smitta mellan människor och ge upphov till ett utbrott med stor spridning – en pandemi. Vid en pandemi sprids smittan mellan olika världsdelar.

Andra större sjukdomsutbrott som påverkat utrikeshandeln med animalier är utbrotten av mul- och klövsjuka i Kina och Brasilien. Sjukdomen förekommer i geografiskt avgränsade områden, endemiskt, i Sydamerika, Afrika och delar av Asien.

Situationen i Europa

Antalet inrapporterade fall av epizootiska sjukdomar i Europa har minskat under 2005 jämfört med 2004, tabell 10. I huvudsak rör det sig om sjukdomar som inte förekommer i Sverige men ändå ingår i aktuella kontroll- och övervakningsprogram.

Swine vesicular disease förekommer endemiskt i Italien. De inrapporterade fallen var betydligt färre i Italien 2005 jämfört med 2004 och Portugal har inte rapporterat något fall alls. Även bluetongue förekommer endemiskt i Medelhavsregionen, också här har de inrapporterade fallen blivit färre. Endast Frankrike och Slovakien rapporterade fall under 2005 och betydligt färre än under 2004. Inrapporterade fall av BSE fortsätter också att minska i hela Europa, även om Storbritannien och i viss mån Spanien fortfarande har många fall.

Slovakien har rapporterat ett ökat antal fall av klassisk svinpest under 2005 och i Tyskland har betydligt fler fall än tidigare rapporterats hos vildsvin. Italien drabbades av ett stort utbrott av afrikansk svinpest under 2004 och ganska många fall rapporterades även under 2005. Utbrotten är koncentrerade till Sardinien. Norge, Frankrike och Italien har haft de största problemen med utbrott av sjukdomar i fiskodlingar.

Rabies är vanligt förekommande i de nya EU-länderna i öster. Här liksom i central och Väst-europa förekommer rävens dvärgbandmask, en parasit som för närvarande inte påvisats i Sverige.

Tabell 10. Utbrott av anmälningspliktiga sjukdomar i Europa under 2004–2005

	SVD		BT		CSF		CSF/WB		ASF		ND	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005
Italien	125	13	183						248	198		
Portugal	1		11								1	
Cypern			1									1
Spanien			314	87								
Frankrike			34	6			1					3
Slovakien					5	11	3					1
Tyskland							3	23				
Sverige											2	1*
Bulgarien											1	1
Finland											1	
Belgien												
Schweiz												
Tjeckien												
Danmark											1	
Storbritannien												1
Irland												
Holland												
Polen												
Slovenien												
Österrike												
Norge												
Grekland												5
Luxemburg												

Källa: Animal disease notification system, siffrorna för 2005 är hämtade 2006-01-06; http://europa.eu.int/comm/food/animal/diseases/adns/table_11_2006/adns_130106_en.pdf

*Ett andra fall av ND bekräftades i Sverige i slutet av december.

Sjukdomsförklaringar

SVD - swine vesicular disease

BT - bluetongue

CSF - klassisk svinpest

CSF WB - klassisk svinpest hos vildsvin

ASF - afrikansk svinpest

ND - newcastlesjuka

Forts tabell 10. Utbrott av anmälningspliktiga sjukdomar i Europa under 2004–2005

	IHN		BSE		ISA		VHS		EEM		EIA	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005	2004	2005
Italien		1	6				9	5				11
Portugal			92	52								
Cypern												
Spanien		1	133	98								
Frankrike	6		54	2					32			4
Slovakien			17	2								
Tyskland	1	3	65	37				17				
Sverige												
Bulgarien												
Finland												
Belgien			11	2								
Schweiz			3	3								
Tjeckien		1	8	7			1					
Danmark			1	1								
Storbritannien			363	225								
Irland			126	3								
Holland			6	3								
Polen			11	20				7				
Slovenien		1	1									
Österrike				2								
Norge					15	11						
Grekland												
Luxemburg				1								

Källa: Animal disease notification system, siffrorna för 2005 är hämtade 2006-01-06; http://europa.eu.int/comm/food/animal/diseases/adns/table_11_2006/adns_130106_en.pdf

Sjukdomsförklaringar

IHN - infektiös hematopoietisk nekros
 BSE - bovine spongiform encephalopathy
 ISA - infektiös laxanemi
 VHS - viral hemorragisk septikemi
 EEM - viral encefalomyelit hos häst
 EIA - ekvin infektiös anemi

Mål

Sjukdomssituationen är dokumenterad för zoonoser och andra allvarliga djursjukdomar som finns i Sverige. SVA medverkar vid upprättande och genomförande av kontroll och bekämpningsprogram i samarbete med Jordbruksverket.

Sjukdomssituationen är dokumenterad för andra allvarliga djursjukdomar som inte finns i Sverige och det förebyggande arbetet är effektivt så att introduktion motverkas.

Forsknings- och utvecklingsarbetet håller en hög nivå och resultaten bidrar till ökade kunskaper om smittor, foder och djurhållning.

Återrapporteringskrav

Redovisa åtgärder som vidtagits för att begränsa zoonoser och andra infektionssjukdomar och dess skadeverkningar under de senaste fem åren samt kostnader för detta.

Återrapportera insatserna på foderområdet såsom att begränsa förekomsten av smittförande toxiska ämnen i foder och kostnaderna därför.

Redovisa hur forsknings- och utvecklingsarbetet då det gäller smittskyddsåtgärder i kretsloppsområdet, ökad fodersäkerhet och ökad andel ekologisk produktion har fortskridit.

Så här uppfylls målet

Sjukdomssituationen beträffande inhemska och utländska djursjukdomar och zoonoser är väldokumenterad för lantbrukets djur. Detta tack vare en god anslutning till ett stort antal kontroll- och övervakningsprogram där SVA utför diagnostiken. Huvuddelen av övrig diagnostik för sjukdomar bland lantbrukets djur utförs också vid SVA.

Dokumentationen är mindre säker när det gäller inhemska och utländska sjukdomar som kan drabba sport- och sällskapsdjur, vilda djur och fisk.

Det förebyggande arbetet är omfattande och effektivt. Det består av nationellt och internationellt samarbete, rådgivning, information och forsknings- och utvecklingsarbete.

Forskningen vid SVA bidrar fortlöpande till att kunskaperna om smittor, foder och djurhållning ökar. Arbetet håller en hög nivå, SVA:s expertkunskaper är efterfrågade av myndigheter, andra forskare, veterinärer, branschorganisationer och djurägare.

Övervakning och sjukdomsförebyggande insatser

Övervakning

Förekomst av zoonoser och andra infektionssjukdomar dokumenteras fortlöpande med hjälp av ett stort antal kontroll- och övervakningsprogram där SVA sköter diagnostiken. Programmen finansieras av Jordbruksverket och i vissa fall av branschorganisationer eller andra parter. Aktuella program framgår av tabell 11. SVA har under året, i samarbete med Jordbruksverket och andra parter, utformat övervakningsprogrammet för fågelinfluensa. Kontrollen av vilda fåglar har utvidgats under 2005. Programmen har i övrigt genomförts utan större förändringar under 2005 jämfört med tidigare fyraårsperiod.

SVA undersöker varje år också prover från de tusentals laxfiskar som utgör avelsföräldrar för att bevara laxstammar som bedömts vara av riksintresse och ansvarar för den organiserade kräfhälsokontrollen.

SVA svarar som ledande veterinärmedicinskt laboratorium för en stor del av övrig diagnostik beträffande lantbrukets djur, vilket också har betydelse för övervakningen av sjukdomsläget. En studie som genomförts vid SVA under året, på regeringens uppdrag, visar att övervakningen av sjukdomar bland vilda djur och vild fisk är ofullständig. Riskvärderingen visar att det finns behov av en utökad kontroll.

Kontroll- och övervakningsprogram för sport- och sällskapsdjur saknas i princip. SVA sköter genom sin uppdragsverksamhet ändå en stor del av diagnostiken för dessa djurgrupper, vilket ger en viss överblick över sjukdomsutvecklingen. En del uppdrag går till andra laboratorier både inom och utom Sverige. I dessa fall ligger ansvaret för att rapportera in anmälningspliktiga sjukdomar hos diagnostiserande laboratorier.

MYNDIGHETSUPPGIFTER

Tabell 11. Kontroll och övervakningsprogram där SVA svarar för diagnostiken

Djurslag	Sjukdom	Djurslag	Sjukdom
Nöt	Brucellos	Fjäderfä	Hönstufus (HT)
	Enzootisk bovin leukos (BLV/EBL)		Mycoplasma gallisepticum (MG)
	Leptospiros		Mycoplasma synoviae (MS)
	Bovin virusdiarré (BVD)		Mycoplasma meleagridis (MM)
	Infektiös bovin rhinotracheit (IBR)		Paramyxovirus typ 1 (PMV-1) (vissa varianter orsakar newcastlesjuka)
	Tuberkulos		Egg drop syndrome (EDS)
	Paratuberkulos (avelsbesättningar)		Aviärt pneumovirus (APV)
	Salmonella		Infektiös laryngotracheit (ILT)
	TSE		Aviär influensa (AI)
Får och get	Brucellos		Salmonella
	Kontagiös agalakti		Campylobakter
	Maedi visna (M/V)/(CAE)		Klostridios
	Paratuberkulos		Coccidios
	Salmonella	Fisk	Viral Hemorrhagisk Septikemi (VHS)
	TSE		Infektiös hematopoietisk nekros (IHN)
Svin	Svinpest (CSF)		Spring viraemia of carp (SVC)
	Swine vesicular disease (SVD)		Infektiös pankreasnekros (IPN)
	Aujeszky's sjukdom (AD)		Renibakterios (BKD)
	Porcine reproductive and respiratory syndrome (PRRS)		Kräftpest
	Transmissible gastroenteritis; porcint respiratoriskt coronavirus (TGE/PRCV)	Vilt	Rävens dvärgbandmask (räv)
	Porcine epidemic diarrhoea (PED)		Rävs kabb (räv)
	Leptospiros		Fransk hjärtmask (räv)
	Brucellos		Rabies (fladderhöss)
	Salmonella		Tuberkulos (hjort)
	Dysenteri		Harpest (hare, bäver)
	Nyssjuka		Fallviltundersökning
	PMWS		metaller (älg)
	Skabb		cesium (vilt)
		Aviär influensa (AI)	

Källa: SVA

 MYNDIGHETSUPPGIFTER

Ny behörighet

Utvecklingen av zoonotiska smittämnen följs särskilt vid SVA och avrapporteras i den årliga zoonosrapporten, bland annat till EU. Genom en ny förordning om övervakning av zoonotiska smittämnen hos djur och i livsmedel (SFS 2005:422) har SVA under 2005 utnämnts till behörig myndighet för EU:s zoonosdirektiv. Detta innebär att SVA tillsammans med Jordbruksverket och Livsmedelsverket fått ett formellt ansvar för övervakningen av zoonoser och zoonotiska smittämnen. SVA utnämns också formellt till nationellt referenslaboratorium.

SVA:s roll vad gäller övervakning av antibiotikaresistens kommer att förtydligas under 2006, det framgår av förslagen i regeringens proposition Strategi för ett samordnat arbete mot antibiotikaresistens och vårdrelaterade sjukdomar (2005/06:50).

Smittbekämpning

I de fall allvarlig smitta konstaterats har smittspårning och bekämpningsåtgärder genomförts i samråd med Jordbruksverket. Följande insatser har gjorts under 2005:

Tuberkulos

Fallet av tuberkulos hos en giraff 2005 i en djurpark upptäcktes i samband med att djuret insjuknade. Med smittspårning har fallet kunnat knytas till tidigare fall av tuberkulos i djurparker. Drabbade djurparker har belagts med restriktioner för att undvika fortsatt smittspridning. Flera djurgrupper har testats för tuberkulos.

Paratuberkulos

Ett fall av paratuberkulos påträffades i samband med undersökningar utöver ordinarie kontrollprogram. Undersökningar gjordes i får- och mjölkbesättningar och dessutom som en riktad studie med odling från obduktionsmaterial. Det enda bekräftade fallet av paratuberkulos påvisades i obduktionsstudien. Det smittade djuret var en importerad tjur som hållits i en besättning

med stor försäljning av livdjur. En omfattande smittspårning visade att smittan endast spridits till en besättning. Utslaktning och sanering av smittade besättningar har skett.

Newcastlesjuka

I sju besättningar har misstanke om newcastlesjuka eller fågelinfluensa utretts under året. Newcastlesjuka har bekräftats i två fall och dessa besättningar har avlivats. Saneringsåtgärder har satts in.

Paramyxovirus som orsakar newcastlesjuka förekommer hos vilda fåglar. Därför är det viktigt med goda smittskyddsrutiner i fjäderfäbesättningar. Enstaka utbrott av sjukdomen kan ändå förekomma. Tidigt påvisande av sjukdomen och kraftfulla bekämpningsåtgärder motverkar fortsatt smittspridning och är nödvändiga för att Sverige ska kunna behålla sin position som icke-vaccinerande land i EU.

Nor 98

Ett fall av Nor98, en atypisk form av scrapie hos får, har diagnostiserats i Sverige under 2005, i samband med provtagningen inom övervakningsprogrammen för TSE. Programmet innefattar nöt, får och get och har haft samma omfattning som tidigare år, tabell 12. BSE har fortfarande inte påvisats i Sverige. De enda fallen av klassisk scrapie diagnostiserades 1986. Ytterligare några fall av Nor98 har diagnostiserats på senare år. I samtliga fall liksom i årets fall har drabbade besättningar avlivats.

IPN

Fallet av IPN konstaterades i samband med provtagning i en kompensationsfiskodling i norra Sverige samt i en fiskodling i södra Sverige. Smittbekämpning har genomförts.

Salmonella

De gårdar där salmonella under året har påträffats inom ordinarie övervakningsprogram har alla spärrats och smittsanerats. Sju av fallen kunde härledas till samma smittkälla.

MYNDIGHETSUPPGIFTER

Tabell 12. TSE-undersökningar

Prov från	2001	2002	2003	2004	2005
Antal TSE-undersökningar nötk, 2001-2005					
Destruktionsanläggning	22 070	23 470	22 272	23 637	23 982
Nöd-, sanitets- och foderslakt	1 395	1 788	2 234	1 924	1 168
Obduktioner	181	166	220	228	226
Importdjur i normalslakt	27	16	12	3	12
Stickprov normalslakt	4 406	12 057	9 838	10 315	10 084
Totalt	28 079	37 497	34 576	36 107	35 472
Antal TSE-undersökningar får, 2002-2005					
Destruktionsanläggning		1 143	2 709	2 856	3 024
Nöd-, sanitets- och foderslakt		3			
Obduktioner		113	265	194	152
Stickprov normalslakt		3 992	5 176	166	2
Totalt		5 251	8 150	3 216	3 178
Antal TSE-undersökningar get, 2002-2005					
Destruktionsanläggning		36	62	69	130
Nöd-, sanitets- och foderslakt					
Obduktioner		9	8	19	11
Stickprov normalslakt		33	51		72
Totalt		78	121	88	213

EHEC/VTEC

Årets stora utbrott av EHEC/VTEC i Halland har följts upp med omfattande smittspårningsinsatser, där SVA har varit en bland flera parter i arbetet. Smittan spreds genom att sallad bevattades med åvatten som förorenats med bakterier från nötkreatur med VTEC, ett konstaterande som ledde till ett ökat fokus på riskerna för smittspridning via mark och vatten.

PMWS

Omfattande insatser har ägnats åt att spåra och bekämpa PMWS i svenska grisbesättningar, ett

arbete som fortfarande pågår. Orsakssammanhangen är ännu inte helt klarlagda, men de bekämpningsåtgärder som satts in har hittills lett till att elva av de 40 besättningar som insjuknat kunnat friskförklaras. Genom att intensifiera det sjukdomsförebyggande arbetet har sjukdomen kunnat stoppas i 44 besättningar där enskilda grisar fått diagnosen PMWS, se tabell 6. Arbetet genomförs i nära samarbete med Svenska Djurhälsovården.

SVA samarbetar även med SLU och deltar i ett större EU-projekt rörande infektioner relaterade till PMWS.

MYNDIGHETSUPPGIFTER

Sjukdomsförebyggande insatser

Specialisterna vid SVA ägnar sig åt sjukdomsförebyggande arbete genom forskning, utbildning, rådgivning och informationsverksamhet. Det kontinuerliga forsknings- och utvecklingsarbetet och kontakterna med både nationella och internationella forskningsinstitutioner gör att SVA:s specialister kan förmedla de senaste rönen när det gäller sjukdomsförebyggande arbete, diagnostik eller smittbekämpning och ge relevanta råd när det gäller riskbedömningar.

SVA:s webbplats innehåller för närvarande drygt 700 olika dokument med information som rör SVA:s verksamhetsområde. En kontinuerlig

produktion av nya dokument och uppdatering av gamla pågår. 42 notiser med aktuell information publicerades på webbplatsen under 2005. SVA:s medarbetare producerar därtill årligen åtskilliga artiklar som publiceras i vetenskapliga och populärvetenskapliga tidskrifter och kongressrapporter (se Uppdragsforskning).

SVA driver eller medverkar för närvarande i 26 forskningsprojekt med direkt koppling till smittskydds- och hälsofrågor som rör lantbrukets djur. Pågående projekt med anknytning till ekologisk produktion är studier av vitaminförsörjning till mjölkkor i ekologisk produktion och

---

 MYNDIGHETSUPPGIFTER

---

en studie av vitaminstatus hos får i ekologisk produktion. Resultat från en studie av parasiter bland värphöns visar att dessa förekommer oftare i ekologiska besättningar. Mer forskning behövs som belyser spridningsmekanismerna.

Antalet hästar ökar kontinuerligt och SVA har under 2005 anställt ytterligare en veterinär specialiserad på hästens parasitsjukdomar och en veterinär specialiserad på infektionssjukdomar hos häst. SVA driver eller medverkar för närvarande i ett tiotal forskningsprojekt med anknytning till infektionssjukdomar hos djurslagen häst, hund och katt.

Avdelningen för häst, hund och katt genomförde under 2005 två kurser för veterinärer rörande infektionssjukdomar hos hund och katt. Inför kurserna sammanställdes kursmaterial som gav en översikt över symtom, diagnostik och behandling av aktuella sjukdomar.

Smittskydd i kretsloppet

SVA har ett mindre statsanslag för forskning kring smittrisker i kretsloppssamhället. Genom att återcirkulera biologiskt avfall tas viktiga näringsämnen till vara. Dessa kretslopp är särskilt betydelsefulla för det ekologiska lantbruket. Aktuell forskning finansieras både med hjälp av statsanslaget och med externa forskningsmedel. Forskargruppens budget uppgår till cirka sex miljoner kronor om året, varav statsanslaget utgör en sjättedel.

Forskningen är dels inriktad på att undersöka risker för överlevnad och spridning av smittor i miljön, efter kretsloppshantering av biologiskt avfall. Dels pågår projekt som syftar till att utveckla eller modifiera metoder som minimerar smittriskerna.

Smittämnen som granskas är till exempel VTEC och salmonella. Studier som belyser hur sporbildande bakterier utvecklas i biogasanläggningar pågår också. Resultat från dessa studier kan, tillsammans med resultat från annan forskning vid SVA, komma att användas för att bedöma hur stora riskerna är för spridning av

smitta från farliga sporbildande bakterier som frasbrand, mjältbrand och stelkramp.

Hygienisering av avfall

Det finns metoder för att hygienisera flytgödsel. Aktuell forskning vid SVA undersöker om metoderna även kan användas för att hygienisera toalettavfall. Eliminering av virus kommer att ägnas speciell uppmärksamhet. Vidare studeras risker kopplade till läkemedelsrester i toalettavfallet, till exempel antibiotikaresistens, samt metoder för att avlägsna sådana rester.

I planerade projekt ska smittors överlevnad i mark och hur de transporteras i olika jordarter studeras. Denna forskning har betydelse för hanteringen av biologiskt avfall i kretsloppen. Kunskaperna som vinnas kan också vara betydelsefulla vid smittspårning i samband med utbrott av allvarliga djursjukdomar eller vid terrorism och sabotage som inbegriper spridning av smittämnen.

MYNDIGHETSUPPGIFTER

Fodersäkerhet

Kostnaderna som belastar statsanslaget för insatser inom foderområdet uppgick till 4,3 miljoner kronor för 2005 (3,7 miljoner kronor 2004), varav en miljon kronor till särskilda forsknings-satsningar (en miljon kronor 2004).

SVA kontrollerar på Jordbruksverkets uppdrag förekomsten av mögelgiftet aflatoxin i importerade foderråvaror och analyserar stickprov avseende förekomst av kött/benmjöl i foder. Ett parti av en foderråvara med högre halt av aflatoxiner än gränsvärdet (10 µg/kg) och två fynd av kött/benmjölsrester i mycket låga halter har påträffats under året, tabell 13 och 14.

SVA är nationellt referenslaboratorium för godkännande av fodertillsatser enligt EU-förordning 1931/2003 och deltar i granskningen av fodertillsatser under samordning av gemenskapernas centrala referenslaboratorium. SVA har haft rapporteringsansvar för en tillsats och deltagit i granskningen av ett flertal andra tillsatser. SVA:s foderexperter är också involverade i diskussioner på EU-nivå som gäller den expanderande lagstiftningen inom foderområdet. Engagemanget på EU-nivå motsvarar i princip en heltidstjänst.

Ökat fokus på foder

EU:s nya hygien- och kontrollförfordningar gäller såväl livsmedel som djurfoder. Därmed uppstår ett ökat behov av kontrollverksamhet för foder. Det är ännu inte helt klarlagt hur detta ska ske. SVA har under året deltagit i diskussioner om en utvidgad foderkontroll med bland annat Jordbruksverket och Livsmedelsverket. SVA:s funktion är att vara laboratorieresurs och sakkunnig inom området.

Tabell 13. Förekomst av aflatoxin över gränsvärdet 10 mikrogram/kg

	2001	2002	2003	2004	2005
Analyserade partier	1180	1280	1239	970	992
Partier över gränsvärde	0	0	0	0	1

Källa: SVA

SVA har motsvarande funktion gentemot branschorganisationer och djurägare och deltar löpande i utredningar där det finns misstanke om att foder orsakar sjukdom. Eventuella fodersamband har utretts bland annat när det gäller fall av en ny neurologisk sjukdom hos häst och en ökad sjuklighet bland grisbesättningar i Skåne. Sjukdomsfallen bland hästar kan i preliminära undersökningar inte kopplas till fodret. Problemen i Skåne kan vara kopplade till förekomst av mögelgifter i spannmål, från mögelsläktet *Fusarium*. Situationen är svårbedömd eftersom relevanta referensvärden saknas.

Det finns ett fortsatt behov av att utveckla metoder för att analysera förekomst av föroreningar och smittämnen i foder. SVA har förstärkt sin kompetens på området genom att under 2005 inrätta en professur i fodermedelshygien. Flera forsknings- och utvecklingsprojekt drivs vid avdelningen, resultatsammanställning pågår.

Tabell 14. Förekomst av animaliska beståndsdelar i foder, stickprovskontroll

	2001	2002	2003	2004	2005
Antal stickprov	744	332	522	510	577
Förekomst	36	0	2	17	2

Källa: SVA

MYNDIGHETSUPPGIFTER

Mål

Antibiotikaresistensen hos mikroorganismer inom djurhållningen är låg.

Åtterrporteringskrav

Redovisning av antibiotikakänsligheten hos zoonotiska bakterier, andra viktigare sjukdomsframkallande bakterier och indikatorbakterier isolerade från djur. Sådana indikatorer skall användas så att jämförelser över tid kan göras.

Så här uppfylls målet

SVA:s forskargrupper övervakar resistensutvecklingen fortlöpande. Generellt är läget bra, men för vissa bakterier är utvecklingen oroande.

Antibiotikaresistens

SVA följer resistensläget hos bakterier från djur inom ramen för SVARM, svensk veterinär antibiotikaresistensmonitorering. Resultaten rapporteras årligen tillsammans med statistik över antibiotikaförbrukningen i SVARM-rapporten. Siffror från 2005 års övervakning bearbetas januari till mars 2006, därför refereras här till siffermaterialet för 2004, kompletterat med väsentliga iakttagelser från innevarande år. Kostnaderna för SVA:s arbete med resistensfrågor uppgick till 5,2 miljoner kronor 2003, 5,6 miljoner kronor 2004 och 5,6 miljoner kronor 2005. Två miljoner kronor kommer från SVA:s statsanslag.

Resistensläget i Sverige är generellt sett gott, och bättre än i många andra länder, det framgår av en jämförelse med resistensrapporteringen på EU-nivå, tabell 15. Den bättre situationen i Sverige är bland annat en följd av den restriktiva synen på användning av lågdosantibiotika i foder, men också på att rådgivning och djurhälsovård fokuserar på sjukdomsförebyggande åtgärder. Antibiotika används bara när det finns ett klart behov. Antibiotikaanvändningen har under 2000-talet legat på en tämligen konstant och förhållandevis låg nivå, tabell 16. Det är ändå önskvärt med en ytterligare minskning.

Utbyggd övervakning

Övervakningen av antibiotikaresistensen hos bakterier byggdes ut under 2005. Kompletteringarna rör främst en utökad analys av bakterier som förorsakar luftvägssjukdomar och sjukdomar i mag- tarmkanal hos svin och nöt. Det handlar om bakterier som orsakar en stor andel av dessa djurs vanliga sjukdomar. Kännedomen om antibiotikaresistensen har hittills varit låg. En förhållandevis låg frekvens av resistenta bakterier har påträffats hos de bakterier som hittills undersökts. Den utbyggda övervakningen sker i samarbete med Svenska djurhälsovården och finansieras av Jordbruksverket.

MYNDIGHETSUPPGIFTER

I enlighet med EU:s lagstiftning och för att skapa en samlad bild över resistensutvecklingen finns även behov av en utvidgad kontroll av förekomsten av antibiotikaresistenta bakterier i livsmedel. Så kommer att ske under 2006, i samarbete mellan SVA, Livsmedelsverket och Jordbruksverket. Detta enligt förslagen i regeringens proposition Strategi för ett samordnat arbete mot antibiotikaresistens och vårdrelaterade sjukdomar (2005/06:50) och den nya förordningen om övervakning av zoonotiska smittämnen hos djur och i livsmedel.

Oroande tendenser

Redan i 2003 års SVARM-rapport noterades en ökning av antibiotikaresistenta gramnegativa tarmbakterier hos nöt (kolibakterier). Siffror från 2004 indikerar att ökningen fortsätter.

Även andelen resistenta tarmbakterier hos slaktkyckling har ökat på senare år, när det gäller resistens mot vankomycin, tabell 17. Ökningen är svår att förklara eftersom den typ av antibiotika som leder till resistensen inte har använts de senaste 20 åren i svensk djuruppfödning. Dessa resistenta bakterier orsakar inte sjukdom hos kycklingar, men orsakar ibland infektioner hos människor. Ökningen är därför oroande. SVA driver forskningsprojekt som syftar till att öka förståelsen för förekomsten av de resistenta bakterierna och för att hitta vägar att begränsa förekomsten hos slaktkycklingar.

SVA arbetar också med en uppföljning av en typ av svindiarré som i stor omfattning behandlas med antibiotika. Bakterien som orsakar smittan blir allt mer resistent mot antibiotika vilket på sikt kan skapa stora problem. Det är därför viktigt att utveckla rutiner för förebyggande insatser, säker diagnostik och riktad behandling med antibiotika.

Forskning som syftar till att utveckla metoder för snabb resistensbestämning av de bakterier som förorsakar mjältbrand, harpest och böldpest har också startat under året.

Tabell 15. Förekomst av antibiotikaresistens hos *Salmonella Typhimurium*-stammar isolerade från nötkreatur, svin och fjäderfä (%)

Typ av antibiotika	Sverige	Danmark	Nederländerna
Ampicillin	7	20	38
Kloramfenikol	6	9	24
Tetracyklin	7	36	47

Sverige 1997-2004 (n=121), Danmark 2003 (n=588), Nederländerna 2002 (n=138)

Källor: SVARM 2004, DANMAP 2003, MARAN 2002

Tabell 16. Försålda kvantiteter antibiotika till djur i Sverige, kg aktiv substans

1980	2000	2001	2002	2003	2004
41259	17079	17295	17266	15992	16089

Källa: SVARM 2004, försäljningsstatistik från Apoteket AB

Tabell 17. Förekomst av vankomycinresistenta enterokocker (%) bland slaktkycklingar i Sverige

År	2000	2001	2002	2004
Antal undersökta	17079	17295	17266	16089
Resistens (%)	< 1	5	22	38

Källa: SVARM 2004

MYNDIGHETSUPPGIFTER

Mål

Beredskapen är hög och skadeverkningar vid eventuella utbrott kan begränsas.

Återrapporteringskrav

Redovisa beredskapen mot allvarliga infektionssjukdomar, epizooti- och övrig sjukdomsberedskap, diagnostisk beredskap och vaccinberedskap samt vilka åtgärder som vidtagits för att höja beredskapen under de senaste fem åren och kostnaderna för dessa myndighetsuppgifter.

Så här uppfylls målet

SVA har personal som kan nå dygnet runt. Diagnostiskt arbete kan påbörjas inom sex timmar vid misstanke om epizootisjukdom. Nya diagnostiska metoder utvecklas fortlöpande, vilket successivt höjer kapaciteten vid laboratorierna. SVA har också god kapacitet och kompetens för att upprätta och genomföra kontroll- och bekämpningsprogram. Brister kan dock uppstå vid ett långvarigt krisläge.

Beredskap

Beredskapen vid SVA utvecklas fortlöpande. SVA:s beredskapsplan uppdateras varje år och har under 2005 byggts ut så att det nu finns avdelningsspecifika beredskapsplaner. Varje berörd avdelning har detaljfrågor att hantera om en krissituation uppstår. Laboratorierna behöver till exempel ha beredskap för att kunna kalla in extra laboratoriepersonal och personalen i växeln behöver ha beredskap för att kunna stärka upp telekommunikationerna.

Ständig beredskap

En veterinär vid SVA har ständig beredskap med en timmes inställelsetid. De diagnostiska avdelningarna har också personal med ständig beredskap. De kan nås via mobiltelefon och vara på plats på SVA inom sex timmar. Ute i landet svarar distriktsveterinärer och länsveterinärerna för beredskapen. SVA stöttar med utbildningsinsatser och har ansvar för att hålla den epizootiutrustning som i beredskapssyfte finns utplacerad på landets länsstyrelser aktuell (bland annat skyddsutrustning och utrustning för provtagning).

Myndighetsövergripande beredskapsplanering pågår också inom ramen för Krisberedskapsmyndighetens (KBM) arbete. Flera projekt som drivs med stöd från KBM kommer att resultera i en förbättrad beredskap och en höjd kapacitet för diagnostik. Se vidare Beredskap vid svåra påfrestningar. En myndighetsgemensam beredskapsplan för fågelinfluensa har upprättats under 2005. Samarbetet mellan human- och veterinärsidan har förstärkts kraftigt. En fortlöpande samordning av beredskap och smittbekämpningsåtgärder sker även med parter inom EU, Office International de Epizooties, OIE, och FN-organen Food and Agriculture Organization, FAO samt World Health Organization, WHO.

MYNDIGHETSUPPGIFTER

Organisationen prövas

Två större beredskapsövningar har genomförts under året, en nordisk övning för mul- och klövsjuka och en övning för fågelinfluensa. Därtill har beredskapsorganisationen testats i skarpt läge under hösten. Detta sedan döda änder påträffats i Eskilstuna, vilket ledde till spekulationer om att det rörde sig om ett utbrott av fågelinfluensa. Hela beredskapsorganisationen mobiliserades, både inom SVA och inom andra myndigheter.

Övningarna och fallet med Eskilstunaänderna ledde till att vissa brister i beredskapen identifierades. De kommer att åtgärdas. Diagnostiken av Eskilstunaänderna kom igång snabbt och var effektiv.

I övningen för fågelinfluensa uppstod problem med transporter då några transportörer vägrade transportera diagnostiskt material då de trodde att det rörde sig om smittfarligt gods.

Diagnostisk beredskap

Snabb diagnostik har avgörande betydelse för möjligheterna att begränsa ett utbrott av smittsam sjukdom och laboratorieverksamheten vid SVA utvecklas fortlöpande. Bäst är kapaciteten när det gäller virussjukdomar, vilket är naturligt då huvuddelen av de epizootiska sjukdomarna är virussjukdomar.

Beräknad kapacitet för serologiska analyser av mul- och klövsjuka och svinpest är i dagsläget 6 000 prov per dag, för newcastlesjuka 1 000 prov per dag och för fågelinfluensa 200 prov per dag.

Allt fler analyser kan göras med hjälp av PCR-diagnostik, en teknik där man identifierar förekomsten av ett smittämne genom att analysera dess arvsmassa. Tekniken ökar analyskapaciteten och också möjligheterna att spåra smittans ursprung eftersom den aktuella smittans unika egenskaper kan kartläggas. Med stöd från KBM drivs flera forsknings- och utvecklingsprojekt som syftar till att utveckla PCR-diagnostik för nya smittor.

 MYNDIGHETSUPPGIFTER

Vaccinberedskap

SVA har för närvarande ingen egen vaccinfremställning och inte heller något beredskapslager utöver normalt handelslager. SVA har dock kapacitet för att tillverka vaccinantigener och för att kontrollera och utvärdera vacciner i särskilt klassade lokaler. När det gäller vaccin mot mul- och klövsjuka, bluetongue och klassisk svinpest deltar Sverige i EU:s vaccinbank. EU-kommissionen har ett samordnande ansvar när det gäller vaccinförsörjning.

EU-arbete

Återrapporteringskrav

Återrapportera EU-arbetet och kostnaderna därför.

SVA deltar i EU-arbetet på flera olika sätt. Arbetet kan delas upp i fyra områden: förvaltningsstöd, expertrådgivning, zoonosrapportering och forskningssamarbete. Arbetet med de två sistnämnda områdena redovisas under sjukdomsövervakning respektive uppdragsforskning. Kostnaderna för EU-arbetet uppskattades för vardera 2002 och 2003 till 7,5 miljoner kronor, för 2004 till 8,5 miljoner kronor och för 2005 till 8,7 miljoner kronor.

EU-gemensam lagstiftning har i princip ersatt nationell lagstiftning vad gäller in- och utförsel av djur och animaliska produkter. Även hanteringen av sjukdomsutbrott styrs till stor del av EU-lagstiftning och beslut i EU-kommissionen har inflytande över hur ett ärende ska behandlas. EU-relaterade arbetsuppgifter är numera en integrerad och kontinuerligt stor del i verksamheten.

Resurskrävande förvaltningsstöd

Arbetet med förvaltningsstöd har en stor omfattning. EU-kommissionens Ständiga kommitté för livsmedelskedjan och djurhälsa, SKLD, där representanter från Livsmedelsverket och Jordbruksverket deltar, sammanträder varannan vecka. SVA:s sakkunniga är flitigt anlitade som rådgivare inför dessa möten. SVA:s specialister

deltar även med råd när det gäller frågor som hanteras då EU:s nationella chefsveterinärer, CVO, sammanträder och frågor som hanteras inom OIE.

SVA:s medarbetare har även tagit stor del i alla diskussioner kring införandet av EU:s nya hygien- och kontrolldirektiv, bland annat i diskussionerna om hur direktivet påverkar trikin-kontrollen, foderkontrollen och köttkontrollen. SVA har också varit stödjande part gentemot Jordbruksdepartementet i arbetet med att driva den svenska linjen för djurhälsovård i EU. Vidare har SVA kontinuerligt och aktivt deltagit i diskussionerna om en revidering av övervakningsprogrammen för BSE/TSE.

Särskilda uppgifter för referenslaboratorier

Då SVA är nationellt referenslaboratorium krävs även att SVA:s medarbetare följer och är väl insatta i EU:s bekämpningsdirektiv och de krav som ställs på nationella referenslaboratorier. EU:s referenslaboratorier träffas regelbundet för att diskutera epidemiologi och diagnostik vad gäller epizootisjukdomar. SVA:s foderlaboratorium har under året lagt mycket tid på EU:s pågående arbete med att granska fodertillsatser.

Expertinsatser

Medarbetare vid SVA har även expertuppdrag inom olika EU-organisationer. Bland annat deltar tio personer som experter i olika arbetsgrupper och paneler inom European Food Safety Authority, EFSA, EU:s myndighet för livsmedelssäkerhet, tabell 18. Uppdragen är i vissa fall personliga och arbetsinsatserna finansieras då över EU-budgeten. Oavsett finansiering kräver expertuppdragen ett stort engagemang av deltagarna. Värdet för Sverige och SVA är att dessa experter kan följa och påverka viktiga frågor innan ny lagstiftning formulerats. SVA får dessutom tillgång till ett stort internationellt kontaktnät av experter.

 MYNDIGHETSUPPGIFTER

Tabell 18. SVA-personal som deltagit som experter i olika EU-organ under 2005

Anders Franklin	Ledamot panelen för animal nutrition
Ivar Vågsholm	Ledamot panelen för biologiska faror
Sofia Boqvist	Ledamot task force zoonoses reporting
Jenny Frössling	Ledamot task force zoonoses reporting
Sten Olof Dimander	Ledamot arbetsgrupp om ekologisk parasitkontroll
Christina Greko	Ledamot arbetsgrupp bruk av antibiotika för salmonellakontroll fjäderfä
Helene Wahlstrom	Ledamot arbetsgrupp salmonellakontroll svin
Dan Christensson	Ledamot arbetsgrupp frysning eller värmebehandling av trikiner
Dolores Gavier Widen	På TSE sheep, diagnostik
Björn Bengtsson	Ledamot i task force zoonoses reporting vad gäller resistensmonitorering.

Mål

Den diagnostiska kompetensen vid SVA är hög genom eget utvecklingsarbete och funktionen som central- och referenslaboratorium. SVA tillhandahåller vacciner i tillräcklig omfattning och bevakar kunskapsutvecklingen inom vaccinområdet.

Återrapporteringskrav

SVA skall redogöra för uppdragsverksamhetens effekter på myndighetsuppgifterna samt utvecklingen under de senaste åren.

Så här uppfylls målet

Den diagnostiska kompetensen vid SVA är hög, vilket bland annat årets utnämning till Collaborating Centre inom OIE visar. Kundernas förtroende för SVA är också högt. SVA tillhandahåller efterfrågade vacciner, kan testa och göra licensansökningar för nya vacciner och driver ett eget forsknings- och utvecklingsarbete inom vaccinområdet.

UPPDRAGSVERKSAMHET**Utveckling**

SVA:s uppdragsverksamhet omfattar laboratoriediagnostik, vacciner, blodprodukter, substrat, diagnostiskt material samt immuniseringar och djurstudier. SVA erbjuder också utbildningar och rådgivning av konsultativ art. Den samlade uppdragsverksamhet har haft en positiv utveckling under en följd av år, tabell 19a-c. Omsättningen för diagnostik och hälsokontroll ökade med fyra procent under 2005 jämfört med 2004. Bland annat har intäkterna från rutindiagnostiken ökat och SVA fick också en ökning av medel från Jaktvårdsfonden.

Även omsättningen av diagnostika och laboratorieprodukter ökade 2005, med tre procent, trots bortfall av en produkt. Omsättningen för vaccinförsäljning minskade med 1,7 procent. Minskningen beror huvudsakligen på en minskad försäljning av vacciner till smådjur, där ändrade vaccineringsrutiner är huvudanledningen.

En närmare analys av utvecklingen för åren 2001–2004 har genomförts under 2005. Den visar att den största försäljningsökningen gäller uppdrag för Jordbruksverket, övriga statliga myndigheter och jordbrukets branschorganisationer. 2001–2004 ökade försäljningen till dessa parter med 25 procent, medan försäljningen till övriga ökade med närmare 12 procent. Inom segmentet övriga är det försäljningen till övriga företag som ökat. Försäljningen till privatpersoner har gått ned och försäljningen till enskilda veterinärer ligger på en i stort sett konstant nivå.

Volymökningen av diagnostiska uppdrag beror till stor del på TSE-provtagning, men volymen har även ökat när det gäller svin, fjäderfä, smådjur, häst och laboratoriedjur. Uppdragen för foder har minskat, men variationerna är stora mellan åren.

UPPDRAGSVERKSAMHET

Tabell 19a. Ekonomisk utveckling för Uppdragsverksamheten, Mkr

	2001	2002	2003	2004	2005
Intäkter					
Diagnostik och hälsokontroll*	106,7	122,1	112,6	121,6	126,2
Diagnostika och laboratorieprodukter*	12,6	14,1	16,6	14	14,5
Vaccinförsäljning	40	42,1	44,6	45,6	44,8
Avgår: övrigt	-0,7	-0,9	-0,4	-3	0,8
Summa intäkter (Not 1, RR)	158,6	177,4	173,4	178,2	186,4
Kostnader					
Diagnostik och hälsokontroll*	96,1	121,5	109,1	117,6	124,9
Diagnostika och laboratorieprodukter	15,2	16,8	16,8	13,8	10,8
Vaccinförsäljning	40	45,2	47,6	47,1	48,7
Övrigt	-0,7	-0,9	-0,4	-3	0,8
Summa kostnader	150,6	182,6	173,1	175,5	185,2
Resultat	8	-5,2	0,3	2,7	1,2
Antal årsarbetskrafter (Not 6)	167	139	142	137	142

* Exkl bidrag från andra statliga organ

Tabell 19b. Försäljningsutveckling för diagnostiska och laboratorieprodukter, extern försäljning, Mkr

	2001	2002	2003	2004	2005
Bakteriediagnostika	3,2	3,7	4,6	3,9	3,6
Blodprodukter	6,9	7,2	8	7,5	7,6
Cellodlingsmedia	0,4	0,6	0,8	0,5	0,7
Immuniseringar och djurstudier	1,3	1,1	1,4	1,1	1,5
Övrigt	0,8	1,5	1,8	1	1,1
Summa*	12,6	14,1	16,6	14	14,5

* Exkl bidrag från andra statliga organ

Tabell 19c. Vaccinförsäljningen, Mkr

	2001	2002	2003	2004	2005
Intäkter					
Försäljning inköpa vacciner	36,1	39,5	42,1	43,2	42,5
Försäljning egentillverkade	0,6	0,2	0	0	0
Royalty, Vaccinkomp mm	1,5	0,8	0,5	0	0
Övrigt*	1,8	1,6	2	2,4	2,3
Summa	40	42,1	44,6	45,6	44,8

* Fördelade gemensamma kostnader

 UPPDRAGSVERKSAMHET

Fram till 2004 ökade försäljningen av vacciner kraftigt, en trend som alltså brutits 2005. Det är försäljningen till djurslagen häst och smådjur som stod för den största ökningen. Bland lantbrukets djur har vaccinförsäljningen gått upp för fjäderfä och ned för nötkreatur.

Produktutveckling

SVA:s diagnostik och produkter utvecklas fortlopande. Bland annat pågår ett kontinuerligt arbete med att utveckla nya diagnostiska metoder där PCR-teknik kan användas. SVA arbetar även med bedömning och utvärdering, så att de nya metoderna kan kvalitetssäkras och ackrediteras. Inom det kommersiella fältet har teknikutvecklingen resulterat i en framgångsrik utveckling av produkter. Flera nya diagnostiska paket baserade på PCR-teknik lanserades under 2004. Dessa har haft en bra utveckling under 2005. Tre nya paket har lanserats under 2005.

SVA är nationellt referenslaboratorium för zoonotiska smittämnen hos djur och livsmedel. Därtill är SVA också OIE:s Collaborating Centre för PCR-diagnostik av virussjukdomar. Detta är ett bevis för att det finns en mycket hög diagnostisk kompetens vid SVA.

SVA har ett ansvar för att tillhandahålla djurvacciner och sköter försäljning av ett stort antal vacciner och vaccinationspaket. Vid SVA finns också kapacitet för att tillverka vaccinantigener och för att kontrollera och utvärdera vacciner i

särskilt klassificerade lokaler. SVA kan därmed göra utvärderingar och licensansökningar i de fall godkända vacciner saknas.

Ett eget forsknings- och utvecklingsarbete pågår, bland annat kring vaccinering av nyfödda eller mycket unga djur och om ämnen som kan förstärka vacciners effekt.

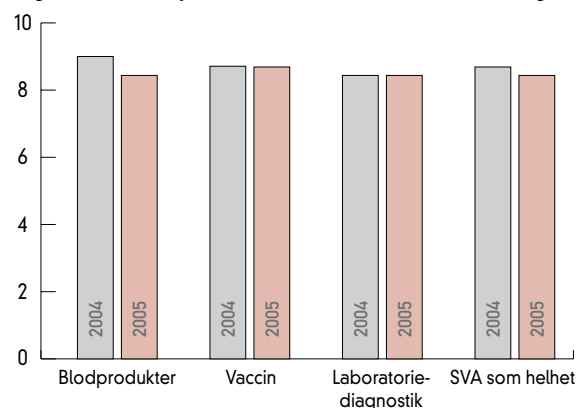
Nöjda kunder

SVA inledde en webbaserad kunddialog, projekt kundutmärkt, under 2004. Den har fortsatt under 2005. I dialogen undersöks kundnöjdhet, den allmänna uppfattningen om SVA (image) och en bedömning av fyra nyckelfaktorer. Nyckelfaktorerna gäller omdömen om kvalitet på produkter och tjänster, prisvärdheten på produkter och tjänster, SVA:s tillgänglighet och bemötande vid SVA.

Överlag får SVA mycket höga betyg; för nyckelfaktorer betyget 4,1 i en skala från 1 till 5 och vad gäller image betyget 8,1 i en skala från 1 till 10. Drygt 90 procent uppger att de är nöjda kunder, figur 1.

Under året har SVA även genomfört dialoger med en kundfokusgrupp med representanter från sex stora kunder. Överlag är dessa kunder nöjda med bemötande, servicenivå och priser hos SVA, men det finns önskemål om snabbare leverans av provsvar och om att SVA ska öka kontakten med fältet. Ambitionen är att svarstiderna ska kunna förbättras med hjälp av SVA:s laboratorieinformationssystem SVALA. Det ska driftsättas under 2006.

Figur 1. Utfall nöjd-kund 2004 och 2005, allmän image

UPPDRAGSVERKSAMHET

Effekter på myndighetuppgifterna

Uppdragsverksamhet i vid bemärkelse står för två tredjedelar och statsanslaget för cirka en tredjedel av SVA:s totala verksamhet.

SVA är marknadsledande i Sverige när det gäller veterinärmedicinsk diagnostik, med en marknadsandel på cirka 60 procent. Uppdragsverksamheten ger därför en god kontakt med fältet, dels i form av direktkontakter med djurägare, veterinärer, myndigheter och branschorganisationer och dels i form av diagnostiska resultat. Detta ger SVA viktig information för bedömning av djurhälsoläget i landet.

Uppdragsverksamheten gör att SVA under normala förhållanden kan driva och finansiera laboratorier med stor kapacitet med hjälp av uppdragsintäkter. Kapaciteten kan vid behov ställas om och användas för storskalig diagnostik vid allvarliga och omfattande sjukdomsutbrott. Genom att den diagnostiska uppdragsverksamheten är konkurrensutsatt måste den bedrivas effektivt och med professionalism. Laboratorierna måste vara väl intrimmade och personalen kompetent.

Allt sammantaget gör att SVA på ett för samhället mycket kostnadseffektivt sätt kan upprätthålla en hög beredskap för storskalig diagnostik av smittsamma sjukdomar.

Mål

Forsknings- och utvecklingsarbetet är målinriktat, av hög kvalitet samt bidrar till att lösa SVA:s myndighetsuppgifter och roll som central- och referenslaboratorium.

Åtterrapporeringskrav

Redogöra för det antal EU-projekt som påbörjats under året samt antal publikationer som publicerats i vetenskapliga tidskrifter och redogöra för vilka effekter uppdragsforskningen och deltagande i internationella forskningsprogram har på myndighetsuppgifterna samt utvecklingen de senaste åren.

Så här uppfylls målet

SVA har ett målinriktat forsknings- och utvecklingsarbete av hög kvalitet. Det har en avgörande betydelse för SVA:s förmåga att lösa sina myndighetsuppgifter och klara rollen som nationellt referenslaboratorium.

UPPDRAGSFORSKNING**Utveckling**

SVA bedriver ett omfattande forsknings- och utvecklingsarbete. Uppdragsforskningen finansieras av flera olika bidragsgivare. Storleken på beviljade anslag varierar något år från år, men har under den senaste femårsperioden i snitt legat på drygt 16 miljoner kronor om året, tabell 20 och 21. År 2005 beviljades 16,8 miljoner kronor i externa forskningsanslag och förbrukningen av anslag uppgick till samma belopp.

Årets beviljade anslag ligger 15 procent under de som beviljades 2004. Orsakerna kan var flera; viktigt är förstas hur många ansökningar forskare vid SVA hinner författa, omfattningen av projekten, hur väl dessa stämmer med aktuella utlysningar, hur stor konkurrensen är och hur stor penningpott som är tillgänglig inom olika områden. Att det blir en viss variation i storleken på beviljade anslag mellan olika år är med andra ord ganska naturligt. Arbetet med att skriva ansökningar tar mycket tid och resurser i anspråk.

Forskare vid SVA har under den senaste femårsperioden lämnat in 330 ansökningar om forskningsbidrag (i genomsnitt 66 ansökningar om året). 143 av projekten, det vill säga 43 procent, har beviljats bidrag, vilket är en hög andel, tabell 22. År 2005 lämnades 61 ansökningar in, varav 18 beviljats. Ansökningarna prövas i hård konkurrens med forskare från andra forskningsinstitutioner. Även forskare vid universitet och högskolor blir allt mer beroende av externa forskningsanslag.

Flera EU-projekt

Den sista december 2005 fanns i SVA:s forskningsdatabas 99 pågående forskningsprojekt registrerade. Ett 30-tal av dessa är i princip avslutade. Av de pågående projekten finansierades åtta via EU-medel. Ett nytt projekt beviljades anslag från EU under 2005, övriga EU-projekt har startat under perioden 2001–2004.

UPPDRAGSFORSKNING

Tabell 20. Beviljande av forskningsmedel per bidragsgivare, Mkr

Typ av bidragsgivare	2001	2002	2003	2004	2005
Svenska statliga	7,3	7,4	9,3	9,9	8,2
Svenska företag och organisationer	5,8	4,8	4,9	5,7	5,4
EU	3,9	0,5	1,2	3,6	2,5
Övriga utländska bidragsgivare	1,4	1,1	1,2	0,9	0,7
Totalt	18,4	13,8	16,6	20,1	16,8

Källa: SVA:s forskningsdatabas

Tabell 21. Förbrukade forskningsmedel per bidragsgivare, Mkr

Typ av bidragstagare	2001	2002	2003	2004	2005
Svenska statliga	11,1	8,7	8,1	7,9	7,5
Svenska företag och organisationer	4,9	4,1	6,2	6,2	4,7
EU	2,6	2,7	2,2	2,8	3,6
Övriga utländska bidragsgivare	1,4	0,9	0,8	0,8	2,3
Summa	20,0	16,4	17,3	17,7	18,1
Elimineringar*	-5,5	-4,4	-4,7	2,3	-1,3
Totalt	14,5	12,0	12,6	20,0	16,8

* Bokslutselimineringar för interna köp från SVA

Källa: SVA:s affärssystem

Tabell 22. Ansökningar forskningsprojekt mellan åren 2001-2005

Typ av bidragstagare	2001	2002	2003	2004	2005
Ansökningar	45	115	55	54	61
Ej beviljade	25	59	27	33	43
Beviljade	20	56	28	21	18
%	44	49	51	39	30

Källa: SVA:s forskningsdatabas, utdrag 2006-01-16

Tabell 23. Publikationer från SVA 2001-2005 (antal per år)

	2001	2002	2003	2004	2005
Internationella facktidskrifter (core)	28	52	61	49	48
Svensk Veterinärtidning, branchtidningar, SVAvet etc. (populärvetenskap)	31	51	50	51	59
Totalt per år	111	149	129	124	123¹

1) Uppgifterna gäller fram till december 2005; ytterligare publikation från 2005 kommer att inrapporteras under första hälften av 2006.

Källa: SVA:s biblioteksdata

 UPPDRAGSFORSKNING

Totalt 48 artiklar författade av forskare vid SVA har publicerats i internationella vetenskapliga facktidskrifter under 2005, och 59 artiklar har publicerats i populärvetenskapliga tidskrifter samma period. Därutöver har forskare vid SVA presenterat ett antal proceedings och posters på kongresser och symposier under året. Antalet publicerade vetenskapliga alster den senaste femårsperioden framgår av tabell 23. Rapporteringen av publiceringar för 2005 är inte komplett, inrapporteringen till SVA:s biblioteksdatabas brukar släpa efter med 4–6 månader.

Forskning med stor bredd

Ämnesbredden i de forskningsprojekt som bedrivs vid SVA är stor. De flesta av projekten

har anknytning till smittor, smittspridning eller sjukdomsförebyggande arbete. Projekt som ska öka kunskaperna om antibiotikaresistens, förekomst av smittor och gifter i kretsloppen, i foder och i naturen finns också med, liksom projekt som bidrar till att utveckla nya diagnostiska metoder. Under året har till exempel robusta och snabba metoder för artidentifiering av koccidier i kliniska prover från hönsfåglar tagits fram. Vidare har effektiv smittspårning av den zoonotiska parasiten *Cryptosporidium* spp kunnat genomföras, med hjälp av molekylära metoder. Samtliga forskningsprojekt som påbörjats sedan år 2001 finns registrerade i SVA:s forskningsdatabas. Några aktuella titlar på forskningsprojekt som startats under 2005 framgår av tabell 24.

Tabell 24. Exempel på forskningsprojekt som startats under 2005

Bidragsgivare	Projektname
Stiftelsen Albert Hjärre	Jämförelse av <i>Clostridium perfringens</i> isolerade från husdjur, vilda djur och avloppsslam
Stiftelsen Albert Hjärre	Undersökning av förekomst och haltbestämning av klostridiesporer i fabriksstillverkat foder
Stiftelsen Albert Hjärre	Klinisk betydelse av <i>Nicoletella semolina</i> - en ny bakterie påvisad hos hästar med luftvägsproblem
KBM	Modellering av spridning och kontroll av mul- och klövsjuka i Sverige, inklusive analys av kontaktnät mellan svenska djurbesättningar
Djurskyddsmyndigheten	Utveckling av alternativa metoder för diagnostik av botulism
Stiftelsen Lantbruksforskning (SLF)	Utveckling och prövning av tester för detektion av <i>Mycobacterium avium</i> ssp paratuberculosis i mjölk
SLF; kött	En automatiserad immunkemisk metod för analys av jonoforantibiotika i foder och animalieprodukter
SLF; kött	Fysiologiska och epidemiologiska studier av salmonella i svensk foderproduktion
EU	Saving the endangered Fennoscandian <i>Alopex lagopus</i> (SEFALO+)
Stiftelsen Ivar och Elsa Sandberg	Hur skilja ut subtypning av <i>Campylobacter jejuni</i> genom sekvensanalys av 16S rRNA
SLF	Luftvägsinfektioner hos gris med särskild inriktning på <i>Actinobacillus pleuropneumoniae</i>
KBM	Detektering av allvarliga smittsamma djursjukdomar samt analys av eventuella samband i tid och rum vad gäller sjukdomsförekomst
Rasehorns stipendiestiftelse	Utsöndring av FCoV från kliniskt friska katter

Källa: SVA:s forskningsdatabas 2006-01-16

 UPPDRAGSFORSKNING

Forskningsdatabasen innehåller bland annat uppgifter om projekttitel, projektansvarig vid SVA, bidragsgivare samt start och slutår för projekten.

Möjligheterna att söka externa forskningsbidrag för forskning med anknytning till SVA:s ansvarsområde varierar och är betydligt större för forskningsprojekt som rör lantbrukets djur än för forskningsprojekt som rör sällskapsdjur och fisk.

Nationellt och internationellt samarbete

Utöver den egna forskningen vinnlägger sig SVA också om att skapa samarbeten med andra vetenskapliga institutioner, både nationellt och internationellt. SVA har ett etablerat forsknings-samarbete med Sveriges lantbruksuniversitet, SVA och lantbruksuniversitetet delar på flera professurer. SVA ingår också i Club 5, ett europeiskt kunskapsnätverk bestående av SVA och fyra andra veterinärmedicinska institut; VLA i Storbritannien, AFSSA i Frankrike, CIDC/ID-Lelystad i Nederländerna och DFVF i Danmark. SVA arrangerade Club 5:s årsmöte 2005. Bland annat diskuterades de framtida formerna för samarbetet. Det allmänna syftet är att utbyta kunskap och erfarenheter. Deltagandet i Club 5 innebär att SVA får tillgång till en större samlad specialistkompetens och beredskap mot epizootiska sjukdomar, zoonoser och andra viktiga infektionssjukdomar.

Club 5 har initierat två viktiga kunskapsnätverk, Med-Vet-Net som inledde sitt arbete under 2004 och Epizone som kommer att börja arbeta under 2006. SVA deltar i båda nätverken. Med-Vet-Net arbetar med att förebygga och kontrollera zoonoser och har under fem år fått totalt 14,3 miljoner euro från EU:s sjätte ramprogram. Nätverket samlar över 150 forskare vid 16 institut/organisationer i tio europeiska länder. Av de 15 forskningsinstituterna är sju veterinärmedicinska och åtta humanmedicinska. Syftet är att skapa integrerad forskning om zoonoser och livsmedelssäkerhet. Deltagandet i nätverket ger en bra överblick över vilka frågor de olika instituten arbetar med idag. På sikt kan samarbetet

komma att resultera i att de olika deltagarna tar ansvar för särskilda specialområden.

Epizone kommer att arbeta med de anmälningspliktiga och epizootiska sjukdomar som finns med på OIE:s A och B-listor (exempelvis mul- och klövsjuka, klassisk svinpest, fågelinfluensa). Tio parter ingår, däribland SVA. Även Epizone har beviljats anslag från EU:s sjätte ramprogram. Förhandlingar om kontrakt har pågått under 2005 och kommer att bli klara under 2006.

Effekter på myndighetsuppgifterna

Forskningen vid SVA har en avgörande betydelse för hur SVA klarar sina myndighetsuppgifter. Forskningen ökar SVA:s kunskaper om smittor, smittvägar och smittbekämpning, men också om viktiga sjukdomsförebyggande åtgärder. Genom att bedriva egen forskning kan SVA attrahera högt vetenskapligt meriterade medarbetare till organisationen.

Forskningen bidrar till att SVA kan utveckla den diagnostiska kompetensen och kompetensen om riskerna för smittspridning i livsmedelskedjans olika led (foder, avfall etcetera).

Forsknings- och utvecklingsarbetet gör även SVA till en trovärdig och intressant samarbetspart när det gäller uppdragsverksamheten, vilket i sin tur ger SVA täta kontakter med fältet och en god överblick över djurhälsoläget i landet.

Att SVA bedriver forskning och är en expertorganisation gör också att SVA kan delta i viktiga internationella forsknings- och kunskapsnätverk. Det har en mycket stor betydelse för SVA:s samlade förmåga att hantera allvarliga sjukdomsutbrott. SVA får genom nätverken tillgång till spetskompetens inom många veterinärmedicinska områden.

SVA har också genom sina internationella kontaktnät fått kompletterande och utökad molekylärbiologisk kunskap om gamla och nya smittämnen. Dessa forskningsresultat överförs successivt till laboratorierna för rutindiagnostik.

Mål

Målet för SVA:s verksamhet inom samverkansområdet Spridning av allvarliga smittämnen, giftiga kemikalier och radioaktiva ämnen är att riskerna för och konsekvenserna av spridning av farliga ämnen och allvarlig smitta begränsas vid svåra påfrestningar på samhället i fred, i enlighet med målen i verksamhetsområdet Svåra påfrestningar.

Återrapporteringskrav

SVA skall redovisa en bedömning av förmågan vid svåra påfrestningar på samhället i fred samt en analys av prestationernas effekter på beredskapen och hur de har bidragit till att uppfylla målen. Väsentliga avvikelser från inriktning och planerad verksamhet skall redovisas. Myndigheten skall också redovisa de förhållanden och gränssättande faktorer i myndighetens verksamhet eller inom myndighetens ansvarsområde som allvarligt utgör en begränsning av samhällets förmåga vid svåra påfrestningar på samhället i fred.

Så här uppfylls målet

Ett omfattande arbete med att bygga upp krishanteringsförmåga och operativ förmåga för att begränsa konsekvenserna av allvarlig smittspridning pågår vid SVA. Arbetet drivs metodiskt och återrapporteras årligen. För vissa smittor finns god kapacitet och kompetens, medan en fortsatt kunskapsuppbyggnad behövs inom andra områden. Resursbrist begränsar förmågan att hantera en långvarig krissituation.

ÖVRIG VERKSAMHET

Beredskap vid svåra påfrestningar

SVA:s uppgift vid svåra påfrestningar är att bistå med expertkompetens när det gäller kunskaper om epizootiska och zoonotiska smittämnen, kunskaper om spridningsvägar, kunskaper om bekämpningsinsatser samt diagnostisk kompetens och kapacitet. Utgångspunkten är att de som sköter det dagliga arbetet också ska sköta krishantering. Generaldirektören har det övergripande ansvaret och svarar med hjälp av en ledningsgrupp för de övergripande besluten.

SVA har dygnet-runt beredskap och möjlighet att påbörja analysverksamhet inom sex timmar vid utbrott av epizootisk sjukdom. Genomförda risk- och sårbarhetsanalyser visar att SVA överlag har en godtagbar säkerhet.

Det finns dock begränsande faktorer. Den diagnostiska kapaciteten kan vara en sådan. En annan är begränsade kunskaper om vissa allvarliga smittämnen.

En kompetens- och kapacitetsuppbyggnad pågår, i samverkan med andra myndigheter och Krisberedskapsmyndigheten. Resultaten återrapporteras varje år till KBM.

Ansträngningar för att öka analyskapaciteten vid SVA:s laboratorier görs bland annat genom en fortgående utveckling av metoder för att analysera nya smittämnen med PCR-teknik. Två nya extraktionsrobotar för PCR har införskaffats under året. Ett arbete med att utveckla storskaliga metoder för att extrahera DNA från mikroorganismer i foder och livsmedel pågår, i samarbete med Livsmedelsverket.

Modellstudier som belyser hur förflyttningen av olika djurpopulationer sker har genomförts under året. Det handlar både om rotation inom och mellan gårdar och om transportkedjorna från gård till slakterier. Kunskaperna ska användas som underlag för modellstudier av smittspridningsförlopp.

ÖVRIG VERKSAMHET

Vidare pågår forskning som ska identifiera riskfaktorer för spridning av allvarliga smittor i mark och bioavfall.

Stärkt samverkan

Årets arbete med att höja beredskapen för större utbrott av fågelinfluensa har lett till att en samordning av de laboratorieresurser som finns i Sverige har påbörjats. En organisation som gör det möjligt att samutnyttja både teknik och

resurser från human- och veterinärlaboratorier är under uppbyggnad. Även på internationell nivå förstärks för närvarande samarbetet mellan human- och veterinärsidan, både inom EU och inom World Health Organisation, WHO, Food and Agriculture Organisation, FAO och OIE. SVA fortsätter och fördjupar sitt samarbete med andra europeiska veterinärinstitutioner och arbetar också med att få nya PCR-baserade analysmetoder förankrade i EU-standarder.

 ÖVRIG VERKSAMHET

Mål

En god kvalificerad service via Internet.

Återrapporteringskrav

Redogöra för hur SVA arbetar för att erbjuda god kvalificerad service via Internet.

Så här uppfylls målet

SVA erbjuder en god och kvalificerad service via internet. Arbeta med att utveckla webbplatsen pågår.

Service via internet

SVA har en stor webbplats med information för allmänheten. Här finns kontaktinformation, allmän information om SVA:s uppdrag och arbete och beredskap vid kris. Webbplatsen innehåller även mer specifik information om djurslag, smittor, diagnostiska metoder, tjänster och produkter, forsknings- och utvecklingsarbete med mera. Webbplatsen innehåller över 700 dokument. En sökfunktion gör det möjligt för besökaren att söka i alla textdokument och hitta information med hjälp av enstaka sökord. Det finns även en webbkarta och en förteckning över ämneskategorier. Besökare kan lämna meddelande till SVA via webbplatsen.

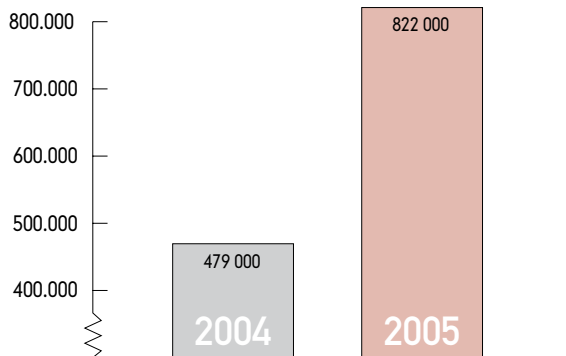
Besöken på sidan registreras fortlöpande. Det finns referenser till webbplatsen på 43 olika sökmotorer. Den besöksregistrering som görs visar att Google är den sökmotor som oftast dirigerar nya besökare till webbplatsen (73,7 procent). Sidan har varje månad i snitt 65 000 besökare, figur 2. Besöksfrekvensen var särskilt hög under hösten, med en topp i september med 97 000 besök.

Ökningen av besöken sammanfaller i tid med flera frågor som fått stor uppmärksamhet i media, till exempel höstens larm om utbrott av fågelinfluensa, utbrotten av EHEC-infektion i västra Sverige, nya forskningsrön om spridningen av campylobakter med mera. SVA:s entrésida innehåller aktuell information och under 2005 har över 40 nyheter presenterats på förstasidan.

Den höga besöksfrekvensen visar att webbplatsen har en viktig funktion. Besökarnas uppfattning om webbplatsen registreras i en rullande webbenkät. Av de 394 som i år svarade på enkäten uppgav 85,5 procent att de var nöjda med hemsidan, vilket i princip motsvarar uppfattningen bland förra årets enkätbesvarare. Under 2005 togs beslut om att en förstudie och ett kravspecifikationsarbete för en ny webbplats ska inledas under 2006. Arbetet ska fånga upp de brister som påtalats av användare.

ÖVRIG VERKSAMHET

Figur 2. Besökare på SVA:s webbplats

Kvalitetsarbete

Föregående års översyn av kvalitetssystemet vid SVA har resulterat i att rutinerna utvecklats under 2005. Ledningens genomgång, ett väsentligt forum för information och diskussion, har förbättrats genom att en förberedelsegrupp tillsatts. Två möten ska genomföras per år. Kvalitetssamordnarna kommer att träffas regelbundet inom arbets- och temagrupper.

Arbetet med att införa det elektroniska dokumenthanteringssystemet Centuri har fortsatt under 2005. Systemet används av alla certifierade och ackrediterade avdelningar. Kvalitetsmanualerna för ackrediterade verksamheter överfördes till Centuri under 2004 och för certifierade verksamheter under 2005.

Målsättningen var att även göra systemet fullt tillgängligt via SVA:s intranät under 2005. Arbetet förbereddes men hann inte fullföljas. Det berodde dels på tekniska problem men också på att arbetet med laboratorieinformationssystemet SVALA prioriterats och varit resurskrävande.

Interna revisioner

Ett antal schemalagda interna revisioner av kvalitetssäkringssystemen har genomförts under året. Revisionerna visar i sammanfattning att i princip alla avdelningar kommit lika långt i uppbyggnaden av kvalitetssystemet. Avdelningarnas kvalitetsnivå är genomgående hög.

SVA har ett väl sammanhållet kvalitetssystem för den ackrediterade verksamheten.

SWEDAC-revisioner

SWEDAC har genomfört sin årliga revision av samtliga ackrediterade analyser. 99 analyser för virus, bakterier, parasiter, antibiotikaresistens, kemiska bekämpningsmedel, livsmedels- och foderundersökningar och dopingkontroll granskades och fick med beröm godkänt. SVA har sedan 2004 behörighet att använda sig av flexibel ackrediteringsomfattning, vilket förenklat och rationaliserat den ackrediterade verksamheten.

Övrigt

SVA har som underleverantör till Livsmedelsverkets animaliekontroll inspekterats under året, någon slutrapport har ännu inte redovisats. Blodproduktionen vid Håtunaholm och sektionen för substrattillverkning och blod fördes genom en omorganisation under 2005 till Avdelningen för produktion. All verksamhet vid avdelningen blev under 2005 certifierad enligt ISO 9001.

 ÖVRIG VERKSAMHET

Mål

SVA skall ha ett jämställdhetsperspektiv i sin verksamhet och aktivt analysera konsekvenserna för såväl kvinnor som män av de åtgärder som vidtas.

Åttersporteringskrav

SVA skall i årsredovisningen för år 2005 redovisa slutsatserna av de genomförda konsekvensanalyserna och eventuella effekter de har haft på verksamheten. Vidare skall SVA redovisa vilka olika åtgärder som har vidtagits med anledning av de tre specifika målen vad gäller jämställdhetsarbetet.

Så här uppfylls målet

SVA uppfyller målen i flera avseenden och arbetar ytterligare med att öka andelen kvinnliga avdelningschefer samt utvecklingsmöjligheterna för de stora kvinnodominerade yrkesgrupperna biomedicinska analytiker och sekreterare.

Jämställdhetsarbete

Mål 1: Kvinnors och mäns egenskaper och kompetens tas väl tillvara och utvecklas på lika villkor.

I årets medarbetarundersökning uppger flertalet, 72 procent, att de uppfattar SVA som en jämställd arbetsplats. En större andel män (81 %) än andel kvinnor (68 %) anser detta. De stora kvinnodominerade avdelningarna har ett något lägre nöjd medarbetarindex, NMI, i medarbetarundersökningen. Detta indikerar att SVA måste arbeta mer med att ta tillvara och utveckla kompetensen för biomedicinska analytiker, BMA, och sekreterare. SVA har under året sett över kompetens- och utvecklingsvägarna avsedda för BMA och sekreterare. Dessa kommer att drivas vidare under nya former.

Planerade åtgärder

Som ett led i att se över förhållandena i BMA-gruppen har bland annat särskilda studier gjorts med hjälp av Uppsala universitet, pedagogiska institutionen i form av en C- respektive en D-uppsats. Den första studien visar att BMA anser att det är rollfördelningen mellan BMA och veterinärer som medför att BMA inte kan nyttja sin kompetens fullt ut. Den senare studien har undersökt hur veterinärerna ser på rollfördelningen. Resultatet visar att veterinärerna är mer positiva till att se över rollfördelningen än vad BMA själva tror. Resultaten av de båda studierna ska behandlas under 2006 och förbättringsåtgärder planeras därefter.

En djupanalys kommer att göras av årets medarbetarundersökning för att mer i detalj kartlägga hur personalen upplever jämställdheten på SVA.

Mål 2: Kvinnor och män har samma möjligheter till utvecklingsvägar och löneutveckling.

65 procent av kvinnorna och 79 procent av männen uppger i medarbetarundersökningen att de anser att kvinnor och män har samma möjlighet

---

 ÖVRIG VERKSAMHET

---

till karriär inom SVA. Kvinnorna är fortfarande mindre väl representerade på högre chefstjänster. Årets lönekartläggning visar att det inte finns några osakliga löneskillnader mellan kvinnor och män.

Jämställdhetsaspekten prövas alltid vid chefsrekryteringar. En kompetensinventering baserad på SVA:s strategi och visionsarbete planeras också. Den ska kunna ge utvecklings- och karriärmöjligheter för både kvinnor och män i form av till exempel lärande i arbete och utökade ansvarsområden.

Planerade åtgärder

Ett särskilt mentorsprogram för chefer kommer att starta under våren 2006, i samarbete med Livsmedelsverket och Läkemedelsverket. Kvoten mellan kvinnliga och manliga chefer vid SVA kommer att beaktas vid beslut om vilka som ska få delta.

Ett utvecklingsprogram som kan leda till ett framtida ledarskap, avsett för i första hand kvinnor, ska tas fram.

Mål 3: SVA är en arbetsplats som underlättar kombinationen föräldraskap och förvärvsarbete.

SVA har en positiv attityd till deltidledigheter vid föräldraskap och lämnar också längre ledighet vid föräldraledighet än vad lagen kräver. Det finns 60 olika deltidsscheman som är individuellt anpassade till medarbetarnas familjesituation. Det finns en dokumenterad lönepolicy vid föräldraledighet.

81 procent av medarbetarna med barn under 12 år anser att SVA lever upp till målet. Andelen män som är nöjda är något högre än andelen kvinnor som är nöjda (85 respektive 79 procent). Såväl de kvinnliga som de manliga cheferna var mycket nöjda med möjligheterna att förena föräldraskap och förvärvsarbete.

Planerade åtgärder

SVA ska genom sin personalpolitik fortsatt satsa på att skapa goda möjligheter att kombinera föräldraskap och förvärvsarbete.

 ÖVRIG VERKSAMHET

Mål

Myndigheten skall verka för en långsiktig och god personalförsörjning med för verksamheten ändamålsenlig kompetens.

Återrapporteringskrav

Myndigheten skall redovisa mål och måluppfyllelse för kompetensförsörjningen i förhållande till verksamhetens mål och resultat. Av redovisningen skall framgå i vilken omfattning myndighetens mål för kompetensförsörjningen under 2005 har uppnåtts, vilka åtgärder som har vidtagits, och vilka mål som gäller för myndighetens kompetensförsörjning 2006 och 2007-2008.

Inom ramen för detta skall myndighetens insatser för att främja etnisk och kulturell mångfald och ökad hälsa samt för att åstadkomma en ändamålsenlig åldersstruktur, könsfördelning och rörlighet bland personalen framgå. Redovisningen skall göras för grupper av anställda inom de tre kompetenskategorierna lednings-, kärn- och stödkompetens om så är lämpligt.

Så här uppfylls målet

SVA lever i stort upp till målen för kompetensförsörjningen.

Kompetensförsörjning

Personalförsörjning/ rörlighet/åldersstruktur

Mål

SVA ska vara ansedd som en attraktiv arbetsgivare. Personalomsättningen bör inte understiga fem procent men inte överstiga tio procent. Den interna personalrörligheten ska inte understiga tre procent. Medelåldern för anställda ska inte överstiga 45 år. Medelåldern för anställda inom ledningskompetensnivån bör ej överstiga 50 år.

Åtgärder

SVA arbetar fortlöpande med situationsanpassade åtgärder för att behålla attraktiv och kompetent personal. SVA har en positiv attityd till deltidsledighet vid föräldraskap samt erbjuder delpension för äldre personal.

Ett kontinuerligt in- och utflöde av forskar-kompetens stimuleras genom de olika forskningsprojekt SVA driver eller deltar i. SVA tar gärna emot praktikanter och studenter som vill göra examensarbeten, detta för att skapa stora kontaktytor och underlätta rekrytering.

Den ekonomiska situationen vid SVA har under året lett till att personal vid några avdelningar blivit övertalig. Ingen har sagts upp, i stället har personalens kompetens tagits till vara genom att ett antal medarbetare omplacerats. SVA arbetar medvetet med åtgärder för intern personalrörlighet.

SVA:s karriärvägar har under året utretts och dokumenterats. En översyn av SVA:s policy har gjorts och förbättringar har gjorts av beredskapsersättningsavtalet och ersättning vid tjänsteresa. En medarbetarundersökning har genomförts under november och denna ska utgöra modell för kommande årliga undersökningar. En djupare analys kommer att ske våren 2006.

Personalen utbildas fortlöpande i verksamhetsprogrammet PLUS samt i personlighets- och grupputvecklingsprogrammet Human Dynamics.

 ÖVRIG VERKSAMHET

SVA arbetar medvetet med att skapa en personalpolitik som skapar trivsel och engagemang. Personalvårdsprogram erbjuder olika aktiviteter. Nytt för i år är hundföreningen SVAnsen med möjlighet till hunddagis. Rökrummet har ersatts med ett rum för stillhet och eftertanke.

Resultat

Resultatet från medarbetarundersökningen kom i mitten av december och analys och diskussion kommer i huvudsak att ske under 2006. Nöjd medarbetarindex för hela SVA blev 70,5, vilket innebär att man i genomsnitt svarat fem på en sju gradig skala. En sammanfattande kommentar i samband med undersökningen är att personalen trivs i sitt arbete och har en stark arbetsgemenskap inom grupperna. De ser SVA som en attraktiv arbetsplats med bra personalpolitik och bra anställningsvillkor.

Få anställda har under året slutat (förutom pensionsavgångarna), vilket kan ses som ett tecken på att SVA är en uppskattad arbetsgivare. De 19 tjänster som varit utlysta under året har lockat många sökande.

Under 2005 var den externa personalomsättningen 7,5 procent och den interna personalomsättningen fyra procent. Detta ligger inom ramen för de mål SVA satt upp för personalrörligheten. Det minskade antalet nyrekrytering under senare år påverkar åldersstrukturen. Medelåldern har ökat något och ligger över SVA:s

mål; för personalen som helhet är medelåldern 46 år, målet är 45 år. På chefsnivån är medelåldern 50,8 och målet 50 år.

Kompetensutveckling

Mål

SVA är ett expert- och serviceorgan och det övergripande målet är att personalen ska ha rätt kompetens för att klara myndighetsuppgifter, uppdragsverksamhet och forskning. Den största delen av framtida kunskapsbehov ska klaras genom kompetensutveckling av anställd personal. Kompetensförsörjningen ska säkerställa att personalen uppfyller de krav som ställs inom kvalitetssäkrad verksamhet. Minst 75 procent av uppdragsgivare och samverkanspartners ska ge över medelbetyg i bedömningen av SVA. Varje anställd ska i genomsnitt ha tio dagars utbildning per år.

Expertrollen kräver att SVA kontinuerligt utvecklar och förstärker den vetenskapliga kompetensen och därför finns särskilda kompetensmål för forskningsverksamheten: SVA ska vara ett erkänt och uppskattat vetenskapligt institut och en attraktiv samarbetspartner i nationella och internationella forskningsprojekt. SVA deltar i minst två internationella forskningsprojekt finansierade av EUs sjätte ramprogram. SVA har anställda som forskar i syfte att avlägga en doktorsexamen. I genomsnitt disputerar tre anställda varje år.

 ÖVRIG VERKSAMHET

Åtgärder under 2005

- Bemannings- och kompetensplanering genomförs på avdelnings-/sektionsnivå enligt särskild modell och är integrerad i den årliga verksamhetsplaneringen. Planerna bryts sedan ner till individnivå i de årliga planeringssamtalen, vilket resulterar i individuella utvecklingsplaner. Sammanställning och analys av dessa utgör underlag för kommande gemensamma insatser. SVA har tillsammans med några andra arbetsgivare startat den tredje av tre planerade utbildningar för laboratorietekniker (kvalificerad yrkesutbildning, 80 p).
- Karriärvägar för specialister och forskare vid SVA har utretts och förtydligats.
- Ett 20-tal anställda har fått utbildning i prisättning.
- SVA fortsätter och fördjupar det internationella forskningssamarbetet inom befintliga nätverk: Club 5 och Med-Vet-Net samt med utländska universitet.
- All personal har involverats i nulägesanalys i det påbörjade visions- och strategiarbetet.
- Gemensamma utvecklingsdagar har arrangerats för till exempel ledningsgruppen, chefer, gruppssamordnare. All personal har deltagit i Må-bra-dagar.

Resultat under 2005

- Varje anställd har i genomsnitt erhållit 6,5 dagars utbildning, vilket är under målet. Utvecklingen av det nya laboratorieinformationssystemet SVALA har prioriterats.
- SVA:s ackrediterade verksamheter som granskats har fått med beröm godkänt.
- SVA:s uppdragsverksamhet får genomgående höga betyg i den webbaserade kunddialogen.
- Forskare vid SVA har under året deltagit i sju EU-finansierade forskningsprojekt.
- Två forskarstuderande har avlagt doktorsexamen.
- Tio medarbetare från SVA deltar som experter i olika vetenskapliga kommittéer inom EFSA.

Mål för 2006 och 2007-2008

Målen för kompetensutvecklingen vid SVA behöver revideras, vilket kommer att ske under 2006. Ett antal aktiviteter har planerats under 2005 och kommer att genomföras under 2006, bland annat:

- att kartlägga kompetensutvecklingsbehoven bland medarbetarna med utgångspunkt från pågående visions- och strategiarbete och 2005 års medarbetarundersökning
- att uppdatera/revidera en chefs- och ledningspolicy för SVA som underlag för fortsatt chefsutvecklingsarbete
- att ta fram och genomföra ett chefsutvecklingsprogram (leda-styra-utveckla) som kompletterar tidigare satsningar.
- att ta fram projektstrategi och projektmodell för SVA och implementera detta
- att starta ett utvecklingsprogram för blivande projektledare/framtida chefer
- att starta ett mentorprogram för chefsutveckling i samarbete med Livsmedelsverket och Läkemedelsverket.

Arbetsmiljö, friskvård och sjukfrånvaro**Mål**

SVA ska under en sjuårsperiod (2003-2009) minska sjukfrånvaron med minst 0,3 procent per år. Minst två tredjedelar av de långtidssjukskrivna (mer än 60 kalenderdagar) är sjukskrivna på deltid i stället för på heltid.

Åtgärder

För varje medarbetare som varit sjukskriven i mer än fyra veckor utarbetas en individuell rehabiliteringsplan. En särskild rehabiliteringssamordnare finns som stöd för cheferna. Vid de årliga planeringssamtalen mellan chef och medarbetare ingår samtal om medarbetarens hälsa och arbetssituation.

Systematiskt arbetsmiljöarbete pågår kontinuerligt. Ett integrerat verkssystem, där arbets-

---

 ÖVRIG VERKSAMHET

---

miljöarbetet ingår, planeras under 2006. Ett nytt företagshälsovårdsavtal med Previa har tecknats. Medarbetarna har möjlighet att söka vård för arbetsrelaterade problem och alla erbjuds att göra en friskprofilsundersökning. Under 2003 till och med 2005 har 257 friskprofilsundersökningar genomförts.

Ytterligare åtgärder är arbetsrotation för att förhindra belastningsproblematik, subvention av motionskort, massage på arbetsplatsen, prova-på aktiviteter och föredrag inom temat "Må-bra". En särskild träningslokal har färdigställts. Vaccinationsrutinerna avseende tbc och rabies har utretts och dokumenterats.

Resultat

Under 2005 har sjukfrånvaron minskat från 4,4 procent till 3,9 procent. Det långsiktiga målet är med råge uppfyllt. Detta innebär att SVA minskat sjukfrånvaron med en procent de sista tre åren, vilket motsvarar en faktisk minskning sjukfrånvaron med en femtedel.

Under 2005 var endast åtta medarbetare långtidssjukskrivna, fyra på deltid och fyra på heltid. Målet att minst två tredjedelar av de långtidssjukskrivna (mer än 60 kalenderdagar) ska vara sjukskrivna på deltid uppfylls därmed inte, men utvecklingen har varit mycket positiv med tanke på att antalet långtidssjukskrivna minskat från 18 till åtta.

Tabell 25. Sjukfrånvaro i procent av den tillgängliga arbetstiden.

	2003	2004	2005
Total sjukfrånvaro	4,9	4,4	3,9
Andel långtidssjukfrånvaro (>60 kaldag)	71,2	66,1	56,5
Kvinnors sjukfrånvaro	5,6	5,3	5
Mäns sjukfrånvaro	3,2	2,3	1,4
Sjukfrånvaron för -29 år	4	2,2	1,9
30-49 år	3,7	3,7	3,5
50-år	6,7	5,7	4,7

Resultatet av de 200 först genomförda friskprofilsundersökningarna visar att medarbetarnas livsstil är god och att man upplever trivsel och stöd på arbetsplatsen. Cirka 30 procent upplever fysiska besvär från bland annat nacke och axlar. Cirka 70 procent upplever varierande grad av stress i arbetet. Detta bekräftas även av resultaten i medarbetarundersökningen.

Sjukfrånvaron redovisas i tabell 25.

Jämställdhet och mångfald

Mål

SVA:s långsiktiga mål är att könsfördelningen i organisationen ska återspeglas i lednings-, avdelnings- och sektionschefsgrupperna. Andelen anställda invandrare ska avspegla situationen i samhället i stort. Det är väsentligt att personalen har förståelse för egna och andras föredragna sätt att vara. På SVA ska personalen också ha en respektfull hållning exempelvis vad gäller funktionshinder, religion, sexuell läggning med mera. Det finns detaljerade mål för jämställdhets- och mångfaldsarbetet i SVA:s nya mångfaldsplan.

Åtgärder

Jämställdhetsaspekten prövas alltid vid chefsrekrytering. Under året har två avdelningschefer rekryterats, en kvinna och en man.

Behovet av att rekrytera fler kvinnor till ledande tjänster har under året resulterat i att ett särskilt mentorskapsprogram för chefer kommer att starta under våren 2006 (se avsnittet Jämställdhetsarbete). Dessutom finns planer på att starta ett utvecklingsprogram för framtida ledarskap.

Beslut har tagits att mångfaldsarbetet ska integreras i det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Resultat

Könsfördelningen bland SVA:s personal återspeglas ännu inte riktigt i fördelningen mellan män och kvinnor på ledande befattningar.

Tabell 26. SVA:s personal i siffror

Anställda i december 2005		401
	varav kvinnor	285
	och män	116
Årsarbetskrafter		304
Ledningsgrupp		9
	varav kvinnor	4
Avdelningschefer		20
	varav kvinnor	6
Sektions-/enhetschefer		30
	varav kvinnor	15
Andel anställda med invandrarbakgrund	12 % (vilket motsvarar andelen i samhället i stort)	
Veterinärer		76
Biomedicinska analytiker/laboratorieingenjörer		108
Forskningsingenjörer/forskare		47
Lägst högskoleexamen		287
Lägst doktorsexamen		74
Medelanställningstid		11,2 år
Medelålder		46,3 år
Personalomsättning (enligt SVA:s mätmetod)		7,6 %
Personalomsättning (enligt AgV:s mätmetod)		6 %

Källa: SVA:s personalavdelning

SVA skall i samråd med Naturvårdsverket och efter samråd med övriga berörda myndigheter och intressenter göra en sammanställning av kunskapsläget angående den oförklarade fågeldöd som noterats under senare år och identifiera kunskapsluckor. Vidare skall förslag till vilka åtgärder som behöver vidtas för att utreda orsakerna till den oförklarade dödligheten bland fåglar preciseras. Samma analys skall också göras generellt för smittsamma sjukdomar hos övrigt vilt. Denna del av uppdraget skall redovisas senast den 15 januari 2006.

Förslag skall också ges till uppgiftsfördelning mellan berörda myndigheter och vilka resurser som erfordras för analysverksamhet m.m. Förslag till möjliga finansieringskällor skall ges. Denna del av uppdraget skall redovisas senast den 15 april 2005.

SVA skall utifrån känd kunskap göra en riskbedömning (risk för spridning och omfattning av smittsamma sjukdomar, risk för spridning till människa och/eller djur i människans tjänst) gällande smittsamma sjukdomar hos vilt.

Uppdraget begränsas till sjukdomar som kan anses vara angelägna ur svenskt perspektiv. Uppdraget skall redovisas senast den 15 januari 2006.

SÄRSKILDA UPPDRAG I REGLERINGSBREVET

Smittsamma sjukdomar hos vilt

SVA redovisade förslag till uppgiftsfördelning, vilka resurser som erfordras och förslag till möjlig finansiering i skrivelse med dnr 2005/469 daterad 2005 04 14.

SVA redovisade en sammanställning av kunskapsläge och kunskapsluckor angående den oförklarade fågeldöden och en motsvarande analys för smittsamma sjukdomar hos övrigt vilt i skrivelse med dnr 2006/17 daterad 2006-01-13.

Riskbedömning av smittsamma sjukdomar hos vilt

SVA har redovisat en riskbedömning gällande angelägna smittsamma sjukdomar hos vilt i rapporten Riskbedömning av sjukdomar hos vilt daterad 2006-01-15.

Finansiell del

STATENS VETERINÄRMEDICINSKA ANSTALT

Finansiell del

Ekonomisk analys

Räkenskapsåret 2005 slutade med ett överskott på 0,2 miljoner kronor. (1,3 miljoner kronor år 2004). SVA:s arbete med satsningar inom IT-området har även pågått under 2005 och en större ombyggnation av SVA:s brännugn för anpassning till miljölagstiftningen har slutförts under 2005. SVA har de senaste åren märkt en ökning av frågor gällande krisberedskapshantering, till exempel fågelinfluensa, vilket har betytt ökade ekonomiska bidrag från KBM.

Myndighetsuppgifter

För år 2005 erhöll SVA 99,1 miljoner kronor i statsanslag. (98,4 miljoner kronor år 2004). Statsanslaget uppräknades med 0,7 procent. Uppräkningen täcker inte löneökningarna. Sent beslutade besparingar ledde till ett krav från regeringen på återbetalning av 0,5 procent av anslaget, motsvarande 0,6 miljoner kronor. Detta belopp återbetalas under januari 2006.

Av återstående statsanslag, 98,5 miljoner kronor, har SVA förbrukat 96,7 miljoner kronor (98,9 miljoner kronor år 2004) på verksamhet. 1,4 miljoner kronor har fordrats för att återgälda underskott från tidigare år.

Uppdragsverksamhet

Uppdragsverksamhetens intäkter uppgick till 186,4 miljoner kronor för 2005. (178,2 miljoner kronor år 2004) Uppdragsintäkterna ökade med drygt fyra procent.

För diagnostik och hälsokontroll har intäkterna ökat med cirka fyra procent jämfört med år 2004. Det beror på flera faktorer, bland annat har intäkterna från rutindiagnostiken ökat och SVA fick en ökning av medel från Jaktvårdsfonden. För resultatområdet diagnostika och laboratorieprodukter ökade intäkterna med cirka tre procent, trots bortfall av en viktig produkt.

Vaccinförsäljningen minskade sina intäkter 2005. Detta efter att flera år i rad ha ökat omsättningen. 2005 minskade omsättningen till 44,8 miljoner kronor (45,6 miljoner kronor år 2004). Minskningen uppgår till cirka två procent och hänför sig i huvudsak till ändrade vaccineringsrutiner bland smådjur.

Uppdragsforskning

Uppdragsforskningens medelförbrukning uppgick till 16,8 miljoner kronor för 2005. (20 miljoner kronor år 2004). Förbrukningen har minskat med 15 procent. En orsak är att SVA inte har erhållit samtliga medel från EU, utbetalningarna är ryckiga.

Resultaträkning (belopp i tkr)

	Not	2005	2004
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag		96 687	98 873
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	186 368	178 209
Intäkter av bidrag	2	38 774	35 910
Finansiella intäkter	3	553	739
Summa intäkter		322 382	313 731
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	4	-167 992	-162 320
Kostnader för lokaler		-39 200	-38 121
Övriga driftkostnader		-102 888	-99 033
Finansiella kostnader	5	-496	-662
Avskrivningar och nedskrivningar		-11 608	-12 277
Summa kostnader		-322 184	-312 414
Verksamhetsutfall		198	1 318
Årets kapitalförändring	6	198	1 318

Balansräkning (belopp i tkr)

	Not	05-12-31	04-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling		19 152	13 994
Rättigheter o andra imm. anlägggn.tillgångar		720	925
Summa immateriella anläggningstillgångar		19 872	14 918
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	7	23 858	17 103
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	8	15 743	19 186
Pågående nyanläggningar	9	2 480	0
Summa materiella anläggningstillgångar		42 081	36 289
Varulager m.m.			
Varulager och förråd		10 216	8 637
Summa varulager m.m.		10 216	8 637
Fordringar			
Kundfordringar		17 645	18 070
Fordringar hos andra myndigheter		12 200	11 139
Övriga fordringar		74	176
Summa fordringar		29 919	29 386
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	10	8 110	10 453
Upplupna bidragsintäkter		3 623	4 638
Övriga upplupna intäkter		3	7
Summa periodavgränsningsposter		11 737	15 097
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	11	4 718	3 684
Summa avräkning med statsverket		4 718	3 684
Kassa bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	12	3 874	23 506
Summa kassa och bank		3 874	23 506
Summa tillgångar		122 418	131 516

Balansräkning forts (belopp i tkr)

	Not	05-12-31	04-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Statskapital	13	12 761	14 109
Balanserad kapitalförändring	14	12 248	9 582
Kapitalförändring enligt resultaträkning		198	1 318
Summa myndighetskapital		25 207	25 009
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	15	204	424
Summa avsättningar		204	424
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	16	21 006	24 340
Skulder till andra myndigheter		8 222	9 902
Leverantörsskulder		18 057	17 834
Övriga skulder		3 467	3 147
Förskott från uppdragsgivare och kunder		2 455	8 492
Summa skulder m.m.		53 207	63 716
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	17	20 466	18 910
Oförbrukade bidrag		23 146	23 458
Övriga förutbetalda intäkter		187	0
Summa periodavgränsningsposter		43 800	42 368
Summa kapital och skulder		122 418	131 516

Anslagsredovisning (belopp i tkr)

Utfall 2005-01-01 – 2005-12-31					
Nomenklatur/ Benämning	Ingående överförings- belopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överförings- belopp
23 42:1 ap.1 Ramanslag	-1 448	99 137	97 689	-96 687	1 002

Följande villkor gäller:

1. SVA:s anslagskredit uppgår till 250 000 kr
2. SVA har beviljats 3,050 mkr till viltfonden, varav 3,050 mkr har utnyttjats
3. SVA har beviljats 2,0 mkr med syfte att medverka i arbetet med resistensövervakning mot antibiotika, varav 2,0 mkr har utnyttjats
4. SVA har beviljats 2,0 mkr för medfinansiering av EU:s forskningsprojekt, varav 1,617 mkr har utnyttjats
5. SVA har beviljats 2,0 mkr för förbättring av kunskapsbasen om smittor i kretslopp samt vissa foderfrågor genom forskning och utveckling på området, varav 2,0 mkr har utnyttjats

Sammanställning över väsentliga uppgifter (belopp i tkr)

	2005	2004	2003	2002	2001
Låneram RGK					
Beviljat belopp	55 000	55 000	60 000	40 000	23 000
Utnyttjat belopp	21 006	24 340	23 091	39 635	20 622
Kontokredit RGK					
Beviljat belopp	30 290	30 640	29 050	29 050	25 600
Utnyttjat belopp			30 578		
Räntekonto RGK					
Ränteintäkter	232	361	374	714	718
Räntekostnader	420	504	176		22
Avgiftsintäkter					
Utfall	186 368	178 209	173 395	177 386	158 592
Budget	204 000	182 000	190 000	169 000	153 700
Anslagskredit					
beviljad kredit	250	2 953	1 549	3 044	2 811
utnyttjad kredit	0	1 448	994	10 350	4 761
Årsarbetskrafter och anställda m m					
Antal årsarbetskrafter	304	303	308	308	314
Medelantal anställda	401	401	398	400	404
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 022	991	961	946	836
Kapitalförändring					
Årets kapitalförändring	198	1 318	-1 632	-5 978	8 210
Balanserad kapitalförändring	12 248	9 582	10 879	16 858	8 648

Finansieringsanalys (belopp i tkr)

	Not	2005	2004
DRIFT			
Kostnader	18	-310 796	-300 427
Finansiering av drift			
Intäkter av anslag	19	96 687	98 873
Intäkter av avgifter och ersättningar	20	186 354	178 209
Intäkter av bidrag		38 774	35 910
Övriga intäkter		553	739
Summa medel som tillförts för finansiering av drift		322 368	313 731
Minskning (-) av lager		-1 579	-3 520
Minskning (+) av kortfristiga fordringar		2 827	5 934
Minskning (-) av kortfristiga skulder		-25 763	-7 537
Kassaflöde från/till drift		-12 943	8 181
INVESTERINGAR			
Investeringar i finansiella tillgångar(exkl. låneverksamhet)			69
Investeringar i materiella tillgångar		-16 516	-4 604
Investeringar i immateriella tillgångar		-5 877	-5 558
Summa investeringsutgifter		-22 393	-10 093
Finansiering av investeringar			
Lån från Riksgäldskontoret		6 907	10 245
-amorteringar		-10 242	-8 996
Försäljning av anläggningstillgångar		53	
Summa medel som tillförts för finansiering av investeringar		-3 282	1 249
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder		20 021	2 801
Kassaflöde från/till investeringar		-5 654	-6 043
FÖRÄNDRING LIKVIDA MEDEL		-18 597	2 138
SPECIFIKATION AV FÖRÄNDRING LIKVIDA MEDEL			
Likvida medel vid årets början		27 190	25 052
Minskning (-) av kassa och plusgiro			-600
Minskning (-) av tillgodohavande hos RGK		-19 631	48
Ökning (+) av avräkning med statsverket		1 034	2 690
Summa förändring av likvida medel		-18 597	2 138
Likvida medel vid året slut		8 593	27 190

Redovisningsprinciper och övriga upplysningar

Allmänna upplysningar

Årsredovisningen har upprättats enligt förordning om årsredovisning och budgetunderlag (2000:605).

Redovisnings- och värderingsprinciper

Varulager

SVA har två typer av varulager, dels inköpta varor och dels egenproducerade varor. Varulagret som består av inköpta preparat värderas enligt viktat medelvärde. Substrattillverkning, blodprodukter, kemiska lösningar, vetmic och cellodlingsmedia värderas enligt standardkostnad.

Materiella och immateriella anläggningstillgångar

Inköpta anläggningstillgångar skrivs av från och med anskaffningsmånaden. Inköp under 20.000 kr liksom utrustning med kortare ekonomisk livslängd än tre år kostnadsförs direkt vilket innefattar persondatorer och skrivare. Avskrivningar baseras på uppskattad ekonomisk livslängd. Normalt gäller följande avskrivningstider:

- IT-utrustning (utom persondatorer och skrivare) 3 år
- Övrig utrustning 5 år
- Förbättringsutgifter på annans fastighet 7 år

Från och med år 2002 redovisas immateriella anläggningstillgångar i enlighet med ESVs föreskrift om redovisning av immateriella tillgångar (se även ändrade redovisningsprinciper). Immateriella anläggningstillgångar upptas till nettovärdet av anskaffningskostnad och ackumulerade avskrivningar. Normalt skrivs en immateriell anläggningstillgång av på 5 år. Immateriella anläggningstillgångar består till huvuddelen av IT-relaterade tillgångar.

Ändrade redovisningsprinciper

I de fall ny redovisningsprincip förekommer har jämförelsetalen räknats om i balans och resultaträkning.

Vid upprättandet av 2005 års finansieringsanalys framkom att delar av uppgifterna i 2004 års finansieringsanalys behövde rättas upp. Detta på grund av feltolkning av instruktionen för hur finansieringsanalysen ska upprättas. Några siffror i 2004 års finansieringsanalys har rättats upp så att jämförelsen med 2005 ska bli korrekt.

Övriga upplysningar

Balansräkning

Immateriella tillgångars värde består i huvudsak av kostnader för utveckling av LIMSsystemet SVALA. Licenser består i huvudsak av IFS- och Centurilicenser.

Totala värdet för materiella anläggningstillgångar har ökat. Ökningen på förbättringsutgifter på annans fastighet beror i huvudsak på ombyggnationen av SVA:s destruktionsugn. Avskrivningar på utrustning och inventarier har minskat då en större mängd utrustning nu är färdigavskrivna.

Under våren 2005 genomfördes en genomgripande inventering av SVA:s cirka 5 000 inventarier med anledning av att SVA bytte affärssystem. Efter inventeringen framkom att många inventarier som var färdigavskrivna inte användes längre. Detta förklarar det höga värdet som redovisas i not 8 under rubriken avgående tillgångar. Inget har påverkat resultatet. De inventarier som fortfarande används och som är färdigavskrivna har flyttats över till anläggningsregistret i IFS. SVA har nu ett fullt uppdaterat anläggningsregister.

Avräkning med Statsverket innehåller, förutom anslagsavräkningen, medel från KBM.

Behållningen på kassa och bank har minskat kraftigt, anledningen är utbetalningar i samband med ombyggnationen av brännugnen.

Posten statskapital består av extra tilldelade medel för byggande av säkerhetslaboratorium, vilket togs i bruk hösten 2003 och sedan dess kommer Statskapitalet att sjunka i samma takt som tillgången skrivs av.

Medel från KBM har erhållits. En del av medlen skall användas för inköp av utrustning.

Den del av medlen som avser inköp av utrustning redovisas under oförbrukade bidrag. I takt med att utrustningen skrivs av belastas resultaträkningen med avskrivningar och en motsvarande intäkt.

Resultaträkning

Kostnader för lokaler har ökat. Akademiska hus har övertagit lokalerna. SVA får en ökad hyreskostnad, samtidigt som avskrivningarna minskar. Lokaler hyrs ut och de hyresintäkter som flyter in redovisas under Intäkter av avgifter och andra ersättningar.

Övrigt

Enligt avtal med SVANOVA Biotech AB finns en fordran per 31/12 2005 på 4 miljoner kronor. Om SVANOVA:s egna kapital inte uppgår till 26 miljoner kronor enligt bokslutet 2005-12-31 förfaller SVANOVA:s skyldighet att utbetala resterande del av ersättningen och beloppet skall av SVA betraktas som avskrivet. SVANOVA ska betala ränta fem procent årligen. Baserat på SVANOVA:s preliminära bokslut bedöms sannolikheten vara mycket liten, att fordran kan betalas, varför den ej tagits upp i SVA:s balansräkning. En slutlig avstämning av villkoren kommer att göras när SVANOVA:s bokslut för 2005 färdigställts.

Noter (belopp i tkr)

	2005	2004
Not 1. Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
Resultatområden inom uppdragsverksamhet:		
Diagnostik och hälsokontroll	146 206	137 505
Diagnostika och laboratorieprodukter	16 543	14 016
Vaccinförsörjning	44 797	45 580
Summa	207 546	197 101
Avgår: Ränteintäkter	-553	-739
Övriga externa FoU	1 335	-2 210
Bidrag inom verksamhetsgrenar uppdragsverksamhet	-21 960	-15 942
Summa intäkter av avgifter och andra ersättningar	186 368	178 209
Avgiftsinkomster		
Tidskrifter och andra publikationer		3
Konferenser och kurser	916	420
Rådgivning och annan liknande service		5
Summa avgiftsinkomster	916	427
Not 2. Intäkter av bidrag		
Förbrukning av externa forskningsmedel	18 150	17 758
Avgår eliminering för resultatet externa fou	-1 335	2 210
Externa forskningsmedel netto	16 814	19 967
Övriga bidrag	21 960	15 942
Summa intäkter av bidrag	38 774	35 910
Not 3. Finansiella intäkter		
Ränteintäkter från Riksgäldskontoret	232	361
Övriga ränteintäkter	287	244
Övriga finansiella intäkter	34	134
Summa finansiella intäkter	553	739
Not 4. Kostnader för personal		
Lönekostnader, exklusive arbetsgivaravgifter	110 775	106 316
Pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal	1 299	1 226
Summa kostnader för personal	112 074	107 542

	2005	2004
Not 5. Finansiella kostnader		
Räntekostnader till Riksgäldskontoret	-420	-504
Övriga räntekostnader	-10	-44
Övriga finansiella kostnader	-66	-114
Summa finansiella kostnader	-496	-662
Not 6. Årets kapitalförändring		
Anslagsfinansierad verksamhet:		
Kapitalförändring av anslagsfinansierad verksamhet	-1 007	-1 349
Uppdragsfinansierad verksamhet:		
Diagnostik och hälsokontroll	1 323	4 007
Diagnostika och laboratorieprodukter	3 754	170
Vaccinförsörjning	-3 872	-1 511
Överskott/Underskott av uppdragsfinansierad verksamhet	1 205	2 666
Årets kapitalförändring	198	1 318
Not 7. Förbättringsutgifter på annans fastighet		
Tillgångarnas anskaffningsvärde	33 145	31 267
Tillkommande tillgångar	686	1 879
Avgående tillgångar	-25	
Årets avskrivningar	-2 772	-2 883
Ackumulerade avskrivningar	-16 870	-13 986
Summa	14 164	16 276
Pågående till- och ombyggnad	9 694	828
Utgående restvärde	23 858	17 103
Not 8. Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
Djurkapital är ej aktiverat.		
Tillgångarnas anskaffningsvärde ²	87 710	83 571
Tillkommande tillgångar	4 484	4 211
Avgående tillgångar	-28 801	-73
Årets avskrivningar	20 875	-8 903
Ackumulerade avskrivningar	-68 524	-59 621
Utgående restvärde	15 743	19 186

²Utrustningens bruttovärde är ackumulerat från och med räkenskapsåret 1992/93 eftersom uppgifter om skrotad utrustning före 1992/93 är ofullständiga.

	2005	2004
Not 9. Pågående nyanläggningar		
Ingående restvärde		317
Pågående nyanläggningar	2 480	-161
Pågående till- och ombyggnad		-156
Utgående restvärde	2 480	0
Not 10. Periodavgränsningsposter		
Förutbetalda kostnader ³	8 110	10 453
Upplupna bidragsintäkter	2 997	2 954
Upplupna bidragsintäkter avseende andra myndigheter	626	1 684
Upplupna räntor	3	2
Övriga upplupna intäkter		4
Summa periodavgränsningsposter	11 737	15 097
3) I denna post ingår 939 tkr som avser varulager; kemikalier som borde ha redovisats under posten varulager.		
Not 11. Avräkning med statsverket		
Ingående balans	3 684	994
Avräknat mot statsbudgeten:		
Anslag	96 687	98 873
Avräkning mot statsbudgeten totalt	96 687	98 873
Avräkning mot statsverkets checkräkning:		
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-99 137	-98 419
Medel från räntekonto som tillförts inkomsttitel		
Inbetalningar i icke räntebelagt flöde	9 279	5 379
Utbetalningar i icke räntebelagt flöde	-5 794	-3 143
Årets avräkning med statsverket	-95 652	-96 183
Utgående balans	4 718	3 684

	2005	2004
Not 12. Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		
Hela beloppet ligger på SVA:s samlingskonto.		
Behållning räntekonto:		
Anslagsmedel	1 002	-1 448
Avgifter	-8 359	12 387
Bidrag från annan statlig myndighet	4 889	9 056
Övriga icke statliga bidrag	6 342	3 511
Summa behållning på räntekonto	3 874	23 506
varav kortsiktigt likviditetsbehov	-3 000	1 000
Not 13. Statskapital		
Ingående balans	14 109	14 444
Årets förändring		
Avskrivning	-1 349	-335
Summa årets förändring	12 761	14 109
Not 14. Balanserad kapitalförändring		
Ingående balans	9 582	10 879
Årets förändring		
Avskrivning	1 349	335
Nytt kapital	1 318	-1 632
Summa årets förändring	12 248	9 582
Kapitalförändring enligt resultaträkning disponeras enligt		
Ingående balans	1 318	-1 632
Årets förändring		
Nytt kapital	-1 318	1 632
Årets kapitalförändring	198	1 318
Summa kapitalförändring enligt resultaträkning	198	1 318
Not 15. Avsättningar		
Ingående avsättning	424	715
Årets pensionskostnad	-13	-254
Årets pensionsutbetalningar	-206	-37
Utgående avsättning	204	424
Not 16. Lån i Riksgäldskontoret		
Beviljad låneram	55 000	55 000
Ingående balans	24 340	23 091
Nya lån under året	6 907	10 245
Amortering under året	-10 242	-8 996
Utgående balans	21 006	24 340

	2005	2004
Not 17. Periodavgränsningsposter		
Upplupna semesterlöner	9 788	8 731
Upplupna löner	994	1 653
Upplupna arbetsgivaravg. m.m. för semesterlöneskuld	4 689	4 219
Upplupna arbetsgivaravg. m.m. för löneskuld	507	1 028
Övriga upplupna kostnader	4 488	3 279
Oförbrukade bidrag	9 339	10 722
Oförbrukade bidrag avseende andra myndigheter	13 807	12 736
Övriga förutbetalda intäkter	187	
Summa periodavgränsningsposter	43 800	42 368
Not 18. Kostnader	-322 184	-312 414
Justeringar:		
Avskrivningar och nedskrivningar	11 608	12 277
Realisationsförlust		
Avsättningar	-220	-291
Kostnader enligt finansieringsanalysen	-310 795	-300 427
Not 19. Intäkter av anslag	96 687	98 873
Justeringar		
Intäkter av anslag enligt finansieringsanalysen	96 687	98 873
Not 20. Intäkter av avgifter och andra ersättningar	186 368	178 209
Justeringar:		
Realisationsvinst	-14	
Intäkter av avgifter och andra ersättningar enligt finansieringsanalysen	186 354	178 209

	2005	2004
Not 21. Ersättningar till GD och styrelseledamöter		
Lön inkl skattepliktiga ersättningar (kronor)		
Engvall, Anders, Generaldirektör	896 667	835 069
Denneberg, Leif	7 100	5 500
Hagström, Caroline	1 163	3 426
Jensen-Waern, Marianne	9 366	4 400
Johansson, Ann-Kristine		3 300
Norbelie, Bertil	1 100	5 500
Norrby, Ragnar	7 100	5 500
Sundell, Björn		1 100
Thömelöf, Eva	1 100	4 400
Brendov, Erika	8 000	
Bråkenhielm, Catharina	4 000	
Löfgren Östensson, Kersti	6 437	
Mellberg, Anders	6 000	
Risinger, Björn	6 000	

SVA:s styrelse 2005
Ordförande
Anders Engvall, professor, generaldirektör SVA
Ledamöter
Erika Brendov, husdjursagronom LRF
Catharina Bråkenhielm, riksdagsledamot
Leif Denneberg, veterinärchef Jordbruksverket
Marianne Jensen-Waern, professor SLU
Kersti Löfgren Östensson, veterinär
Anders Mellberg, VD AGRIA
Ragnar Norrby, professor, generaldirektör SMI
Björn Risinger, direktör Naturvårdsverket
Personalföreträdare
Birgitta Andersson, biomedicinsk analytiker ST
Jan Chirico, forskare SACO
Sekreterare
Björn Sundell, planeringsdirektör

Ledamöternas övriga styrelseuppdrag	
Anders Engvall	Smittskyddsinstitutet, Djurskyddsmyndigheten
Erika Brendov	Inga utöver SVA
Catharina Bråkenhielm	Skatteverket
Leif Denneberg	Djurskyddsmyndigheten
Marianne Jensen-Waern	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, Jordbruksverket
Kersti Löfgren Östensson	Härnösands kommun, kommunfullmäktige, Veterinärmottagningen Kusthöjden AB
Anders Mellberg	Djursjukhuset Bagarmossen / Albano, Regiondjursjukhuset Strömsholm, Elitskon AB, Bannadur AB
Ragnar Norrby	Läkemedelsverket, Smittskyddsinstitutet, Världsinfektionsfonden, International Vaccine Institute, Östeuropakommittén
Björn Risinger	Inga utöver SVA

Styrelsens underskrift

Uppsala den 13 februari 2006

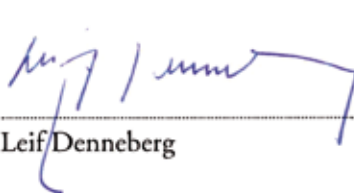
Anders Engvall
Ordförande

Erika Brendov

Catharina Bråkenhielm

Leif Denneberg

Marianne Jensen-Waern

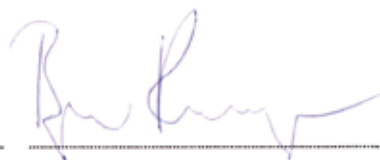
Kersti Löfgren Östensson

Anders Mellberg

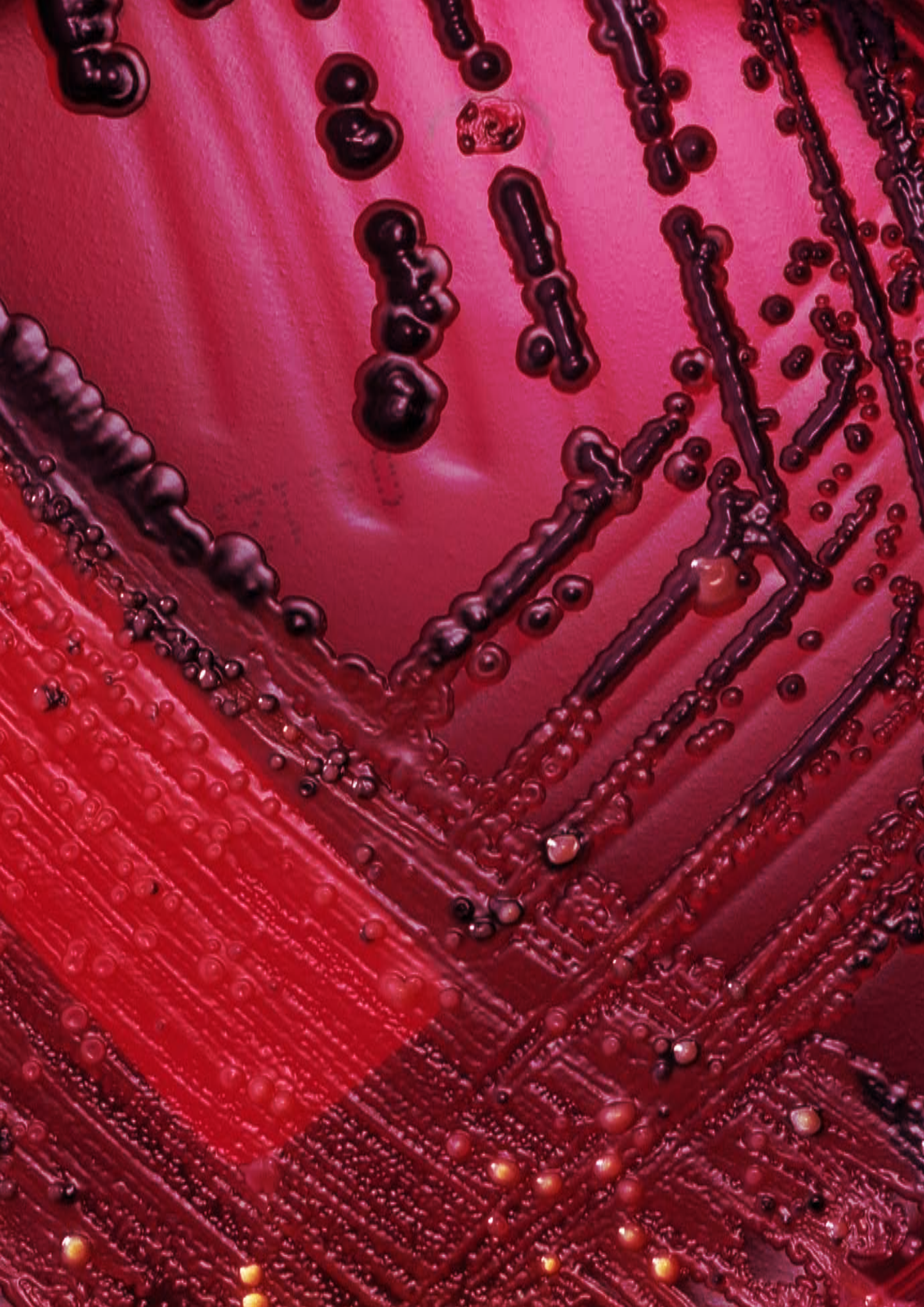

Ragnar Norrby

Björn Risinger

STATENS VETERINÄRMEDICINSKA ANSTÄLT

Tel: 018-67 40 00
E-post: sva@sva.se
Hemsida: www.sva.se